

NATIONAL SANSKRIT UNIVERSITY : TIRUPATI : A.P.
A Central University established by an Act of Parliament
(Erstwhile Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha, Deemed University)

VIDYAVARIDHI (Ph.D) ENTRANCE TEST 2022-23
ADMISSION NOTIFICATION – 2022-23

Applications are invited from eligible candidates for admission into Vidyavaridhi (Ph.D) degree through All India Entrance Test – 2022-23 to be conducted through OFFLINE MODE in Tirupati Centre on 13th & 14th May 2023-. The prescribed application is available in the University website and the last date for submission of filled-in applications is 14.04.2023.

For details visit National Sanskrit University, Tirupati website <http://nsktu.ac.in>

F. No. NSU/EXAMS/VVET-2022-23

Date: 15.03.2023

Rensasthy
REGISTRAR

16/3/23

NATIONAL SANSKRIT UNIVERSITY : TIRUPATI : A.P.

A Central University established by an Act of Parliament
(Erstwhile Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha, Deemed University)

VIDYAVARIDHI (Ph.D) ENTRANCE TEST (VVET) - 2022-23 - NOTIFICATION

1. Brief Introduction of National Sanskrit University, Tirupati

The Vidyapeetha was established at Tirupati (A.P) in 1961 by the Government of India on the recommendations of the Sanskrit Commission (1957) as an autonomous body under the name of Kendriya Sanskrit Vidyapeetha Tirupati society. The basic objective of setting up the Vidyapeetha is to impart and improve Sanskrit pedagogy, to accelerate the pace of higher Sanskrit learning and to combine the traditional Sanskrit education with modern Scientific Research. Later, Kendriya Sanskrit Vidyapeetha, Tirupati came under the administrative control of Rashtriya Sanskrit Sansthan as an autonomous body under the Ministry of Education in April 1971. In the year 1987, the Vidyapeetha was declared as a Deemed to be University by the Government of India by name Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha. Vidyapeetha is elevated as National Sanskrit University (A Central University established by an Act of Parliament) in the year 2020. National Sanskrit University, Tirupati is a Premier Institution in the field of Sanskrit education and it imparts education only through Sanskrit medium. Here teaching facilities are available for the study of following programmes viz., Prak-Shastri, Shastri, B.A. (Hons.), B.Sc (Computer Science), B.Sc (Yoga), Acharya in 17 Sastras, M.A. in Hindi, M.A. (Shabdabodha), M.Sc. (Yoga), MAIMT, Vidyavaridhi (Ph.D), Shiksha Shastri (B.Ed.), Shiksha Acharya (M.Ed.) etc. The programmes of this organization are duly recognized by UGC and NCTE. This institution is a member of Association of Indian Universities(AIU). This institution was assessed and accredited with 'A' grade (2nd cycle) by NAAC in 2015.

National Sanskrit University has four schools and 30 departments offering various UG, PG and Research Programmes as detailed below :

School	Departments / Centres
School of Veda Vedangas	1) Department of Vedabhashyam 2) Department of Vyakarana 3) Department of Jyotisha and Vasthu 4) Department of Dharmasastra
School of Darsanas	5) Department of Nyaya 6) Department of Sankhya Yoga 7) Department of Mimamsa 8) Department of Advaita Vedanta 9) Department of Visistadvaita Vedanta 10) Department of Dvaita Vedanta 11) Department of Agama 12) Department of Yoga Vignana 13) Dept. of Sabdabodha Systems & Computational Linguistics 14) Centre for Shastra Parirakshana
School of Sahitya & Samskriti	15) Department of Sahitya 16) Department of Puranetihasa 17) Department of History 18) Department of Telugu

	19) Department of Hindi 20) Department of English 21) Department of Research & Publications 22) Department of Performing Arts 23) Centre for Ancient Indian Knowledge Systems
School of Education	24) Department of Education 25) Department of Mathematics 26) Department of computer Science 27) Department of Translation 28) Department of Physical Education 29) Department of Sanskrit Promotion 30) Centre for In-service Teacher Education

2. The University offers Vidyavaridhi (Ph.D) Program in the following subjects :

Sl. No.	Name of subject
1.	Traditional Sastras and Research & Publications
2.	Education

3. Vidyavaridhi (Ph.D) programme in Traditional Shastras & Education :

This degree in Research offered by National Sanskrit University, Tirupati is known as Vidyavaridhi. The programme is offered in various branches of Traditional Shastras and Education subject to availability of vacancies. The programme is offered as per (i) the University Grants commission (minimum standards and procedure for award of M.Phil/Ph.D degrees) Regulations, 2022 as amended from time to time (ii) Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha Vidyavaridhi (Ph.D) Regulations 2017 * and (iii) The extant policy decisions of the Statutory Bodies of the University.

Departments / Subjects and vacancies for admission into Vidyavaridhi (Ph.D) programme during AY 2022-23 are as follows :

Sl. No.	Departments / Subjects	No. of vacancies	
		NON JRF/NF VACANCIES	JRF/NF VACANCIES
1.	Vedabashyam	---	01
2.	Vyakarana	05	04
3.	Jyotisha and Vastu	12	06
4.	Dharmasastra	---	01
5.	Nyaya	10	06
6.	Mimamsa	---	01
7.	Advaita Vedanta	04	03
8.	Visistadvaita Vedanta	09	06
9.	Dvaita Vedanta	02	03
10.	Agama	10	06
11.	Sahitya	04	07
12.	Puranetihasa	---	02
13.	Research & Publications	19	08
14.	Education	56	41
	Total	127	94
Grand Total (127 + 94) = 221			

*The Vidyavaridhi Regulations of the National Sanskrit University, Tirupati are under prepration. Hence, the Vidyavaridhi Regulations of the Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha, Tirupati, may be followed.

*The University reserves the right to increase / decrease the number of vacancies without assigning any reason thereof. Reservations in the admissions are available as per extant Govt of India / UGC Guidelines.

4. **Medium of Instruction** : The medium of instruction for the course work examination is Sanskrit and the Vidyavaridhi Thesis should be written in Sanskrit language only.

5. **Duration of the Vidyavaridhi (Ph.D)** : The duration of the Vidyavaridhi degree shall be for a minimum period of three (03) years, including course work and a maximum duration of six (06) years from the date of registration (As per UGC, M.Phil/Ph.D Regulations – 2022).

The candidate selected for Vidyavaridhi (Ph.D) Programme has to undergo Vidyavaridhi Course Work (six months compulsory course) followed by written test. After a successful completion of 6 months course work, the research scholar will be allotted a research supervisor for pursuing research work in concerned Sastra under his/her guidance.

This degree in research is known as Vidyavaridhi (Ph.D). The Title of the Degree printed in Sanskrit along with English Translation will be awarded.

6. **Reservation of seats is as follows :**

Sl. No.	Category	Percentage of Reservation
1.	For candidates belonging to Scheduled Caste (SC)	15%
2.	For candidates belonging to Scheduled Tribe (ST)	7.5%
3.	For Other Backward Classes (OBC) non-creamy layer as per Central Govt. list	27%
5.	For candidates belong to Economically Weaker Section (EWS)	10%

Note : Other Reservations : As prescribed by the UGC/GOI from time to time.

7. **Competent Authorities for issuing the certificates for Reserved Categories are as under :**

Candidate who belongs to any of the above reserved categories should bring a certificate of their category duly attested by a Gazette Officer at the time of admission in University, failing which the eligibility will be rejected. In case of non-availability of such candidates, the seats will be filled from the merit list.

a. **Candidates belonging to SC/ST/OBC (Non-creamy layer)/EWS** : District Magistrate/Sub-Divisional Magistrate/Tahsildar/MRO/Competent Authority. Candidates belonging to the OBC/EWS (Non creamy layer) shall submit the latest certificate issued by the competent authority.

b. **Candidates belong to PwD and Visually Challenged** : Chief Medical Officer of Civil Hospital (40% or more disability will only be considered).

8. **Vidyavaridhi Entrance Test – IMPORTANT DATES :**

Sl. No.	Activity	Date
1.	Date of Commencement for downloading applications from the University Website	16.03.2023
2.	Last date for submitting applications	14.04.2023

3.	Scrutiny of applications	17-18.04.2023
4	Issue of admit cards through email	03.05.2023
5.	Date of Entrance Test for Vidyavaridhi program	13 th & 14 th May, 2023
6.	Releasing of provisional key of the Vidyavaridhi (Ph.D) test	14.05.2023
7.	Releasing of final key of the Vidyavaridhi (Ph.D) Test	22.05.2023
8.	Declaration of Vidyavaridhi (Ph.D) Test results	24.05.2023

9. Eligibility for Vidyavaridhi Entrance Test in Traditional Sastras and Education :

a) A candidate shall become eligible for admission into Vidyavaridhi Programme of any Traditional Shastra only if he/she has studied the concerned Shastra for at least 200 marks or 2 papers of 100 marks each at PG level and qualified the Entrance test of the University . Provided further :

Those who wish to appear for Vidyavaridhi Entrance Test should have Masters degree or a professional degree declared equivalent to the Master's degree by the corresponding statutory regulatory body, with at least 55% marks in aggregate or its equivalent grade 'B' in the UGC 7 point scale (or an equivalent grade in a point scale wherever grading system is followed) or an equivalent degree from a foreign educational institution accredited by an Assessment and Accreditation Agency which is approved, recognized or authorised by an authority, established or incorporated under a law in its home country or any other statutory authority in that country for the purpose of assessing accrediting or assuring quality and standards of educational institutions.

b) Those who wish to appear for Vidyavaridhi in Education should have Shiksha Acharya (M.Ed.) or Acharya/M.A/Sanskrit)/equivalent degree (Sanskrit) with 55% of marks along with P.G. Degree in Education with 55% of marks.

c) A relaxation of 5% marks or its equivalent grade will be allowed for those belonging to SC/ST/OBC (Non-creamy layer/Differently-abled, Economically Weaker Section (EWS) and other categories of candidates as per the decision of the UGC Regulations from time to time.

d) Foreign candidates who have passed Acharya/M.A. (Sanskrit/equivalent degree (Sanskrit)/M.Ed with 55% marks in the aggregate from any University outside India along with P.G. Degree in Education with 55% of marks can also apply for the VVET-2022-23 through the Ministry of External Affairs & Ministry of Education, Govt. of India.

f) For appearing in the test, such candidates also shall be considered eligible who have appeared for Shiksha Acharya (M.Ed.) but their result is awaited or those who appeared for P.G. Degree in Education but their result is awaited, along with Acharya/M.A.(Sanskrit)/equivalent degree (Sanskrit)/M.Ed with 55% of marks. Such candidates shall be required to submit their mark-sheets showing the prescribed percentage of marks required for the registration, before the admission.

g) Those eligible candidates who have passed NET/SLET/SET/Vishishtacharya (M.Phil) in the concerned Shastra and Education and UGC Fellowship awardees are exempted from the Vidyavaridhi Entrance test, but they must submit filled-in application in the prescribed format by paying the prescribed fee.

h) The candidates pursuing Vishishtacharya (M.Phil) are not exempted from Entrance Test.

i) Candidates possessing a degree considered equivalent to M.Phil degree in the concerned shastra of an Indian institution, from a foreign educational institution accredited by an Assessment and Accreditation Agency which is approved, recognized or authorized by an authority, established or incorporated under a law in its home country or any other statutory authority in that country for the purpose of assessing, accrediting or assuring quality and standards of educational institutions, shall be eligible for admission to Ph.D programme.

j) The applications for Vidyavaridhi (Ph.D) Entrance Test will be scrutinized by the Academic Section of National Sanskrit University, Tirupati. After scrutiny, Eligible Candidates will only be allowed for appearing Vidyavaridhi (Ph.D) Entrance Test-2022-23. The Entrance Test Fee paid by the ineligible candidates will not be refunded.

h) VVET-22-23 Registration Fee :

Category	Fee
SC/ST/OBC/PwD Candidates	Rs. 1,200
General / Other candidates	Rs. 1,500

i) Fee is non-refundable.

j) **Mode of payment :** The candidates need to pay the registration fee by way of Demand Draft drawn in favour of **The Registrar, National Sanskrit University, Tirupati** to be payable at Tirupati.

Qualifying the Vidyavaridhi (Ph.D) Entrance Test (Traditional Sastras, Research & Publications and Education) – 2022 is a prerequisite for admission into the programme.

10. Method of Selection :

The admission into Vidyavaridhi program will be given according to merit. Vidyavaridhi Entrance Test is only qualifying in nature. Mere qualifying in entrance Test will not ensure admission in Vidyavaridhi (Ph.D) Program. After the announcement of Entrance Test Result. Department wise list of qualified candidates will be prepared after merging exempted candidates who have applied for Entrance Test.

All the above said candidates (qualified in VVET-2022-23 and Exempted Candidates) have to present themselves before Department Research Committee (DRC) for admission.

Merit-list for admission will be prepared by DRC as per National Sanskrit University, Tirupati rules and the information of successful candidates will be uploaded on the University website.

11. Vidyavaridhi program fee : Rs. 3,500/- per year. Fee once paid will not be refunded.

12. **Hostel and Mess Fee :** Hostel and Mess facility will be provided after admission, subject to availability. Apart from the program admission fee, hostel and mess fees are to be separately borne by the Research Scholars.

13. Study Centre for Vidyavaridhi (Ph.D) program :

National Sanskrit University, (A Central University) Tirupati (A.P.)

Sl. No.	Names of Institution	Contacts
1.	National Sanskrit University (A Central University established by an Act of Parliament) Tirupati, Tirupati (Dist) Andhra Pradesh, Pin – 517 507	Controller of Examinations – 9490690830 Dean, Academic Affairs – 0877-2286600 Dean, School of Education – 0877-2288886 Email: vvet@nsktu.org

14. Vidyavaridhi Entrance Test (VVET) – 2022-23

National Sanskrit University, Tirupati will conduct Vidyavaridhi (Ph.D) Entrance Test (VVET-2022) through OFFLINE mode, for Vidyavaridhi (Ph.,D) program on **13th and 14th May 2023** in Tirupati Centre only. Eligible candidates can apply through OFFLINE within time for entrance test by following website: <http://nsktu.ac.in>

15. Scheme of Exam for –

a) Traditional Shastras

The pattern of the Vidyavaridhi (Ph.D) Entrance Test is shown below. All questions will comprise multiple-choice. The question paper will have the following two (2) sections :

Section	No. of questions	Max. Marks
Research Methodology	50	50
Concerned Shastra / subject	50	50
Total	100	100

b) Education :

Section	No. of questions	Marks
A. Educational Research Methodology	50	50
B. Education	50	50
Total	100	100

16. Instructions for filling the application :

- Read guidelines carefully before filling up of the application;
- These guidelines contain important information related to the Entrance test.
- Candidates who would like to appear for the Entrance Test can download the prescribed application available in the University website . The filled-in application along with Admit Card, by all means, can be sent to **THE CONVENOR, VVET-2022-23, EXAMINATION SECTION, NATIONAL**

SANSKRIT UNIVERSITY, TIRUPATI on or before 14.04.2023. All the columns in the application are to be filled compulsorily.

- d) The facts mentioned in the OFFLINE application will be duly verified at the time of examination and admission.
- e) On verification of any type of false information the candidature will be forfeited. It also includes disqualification from examination or cancellation of admission.
- f) Paste a clear and latest photograph on the OFFLINE form and also on Hall Tickets, If the photo does not match properly at the time of examination/admission then it may result in disqualification from the examination/cancellation of admission or any other action deemed fit.
- g) Candidate has to retain his/her mobile number given in the application till the completion of the admission process.
- h) Eligible candidates only can apply for the Entrance Test If the candidate lacking the prescribed qualification appears for VVET-2022 then he/she will be responsible for the consequences.
- i) The admission will be strictly on the basis of number of seats available and rank in the concerned subject i.e. merit list.
- j) Scrutinizing of eligibility for admission, verification of reservations etc. are under the control of National Sanskrit University, Tirupati as per the UGC norms.
- k) The decision of the Vice-chancellor of the National Sanskrit University, Tirupati will be the final authority regarding admission.
- l) At the time of entering the examination hall, admit card and ID Card (Adhar/Voter ID/Driving Licence) has to be produced compulsorily.
- m) All judicial matters will be settled under Amaravati (Andhra Pradesh) High Court Jurisdiction only.

17. Some important instructions:

Only eligible candidates in VVET will be admitted in order of merit and Gol rule of reservation.

At the time of admission in National Sanskrit University to Vidyavaridhi (Ph.D) Program, the VVET-2022-23 original admit card has to be submitted compulsorily.

18. Mode of Test conducted :

The VVET-2022-23 Test will be conducted only through Offline.

19. Entrance Test Centre :

The Vidyavaridhi (Ph.D) entrance Test will be conducted in Tirupati Centre only viz., NATIONAL SANSKRIT UNIVERSITY, TIRUPATI.

20. Duration of the Examination :

The duration of Examination is TWO hours only (120 minutes).

Rev. Sastri
16/3/23

21. Instructions for attending Entrance Test :

- * At the time of entering the examination hall admit card has to be produced compulsorily.
- * Candidates using unfair means, getting external help or helping others or indulging in indiscipline in the test will be disqualified. Criminal or Judicial action can also be initiated.
- * In case of mismatch of photo, doubt etc suspension from exam or legal action will be taken . For any such inconvenience, the candidate himself/herself will be responsible for this.
- * Calculator, mobile phone, smart watch etc., are prohibited in the examination hall.
- * All the candidates are informed to strictly follow the COVID-19 instructions compulsorily.

22. Evaluation Method and qualifying percentage :

- a) OMR software will be used for evaluating the answer marked on the OMR sheets.
- b) Securing at least 50% marks altogether will be declared as qualified. However, a relaxation of 5% of marks (from 50% to 45%) shall be allowed for the candidates belonging to SC/ST/OBC (Non-creamy layer)/Differently-abled category in the entrance examination as per the UGC Ph.D guidelines.

Note. Mere qualification in the Entrance Test, should not be claimed as a right for getting seat by the candidates. Seats will be given on the merit basis as per the regulations of National Sanskrit University, Tirupati.

23. Specimen question paper.

Enclosed.

F. NO. NSU/EXAMS/VVET-2022-23

Date : 15.03.2023

REGISTRAR
16/3/23

Enclosures :

- 1) Detailed VVET Notification
- 2) Application
- 3) Admit Card
- 4) Specimen copy of Question Papers (All Sastras, Res. & Publications & Education)

VVET2022-23

राष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः, तिरुपतिः

(संसदः अधिनियमेन स्थापितः केन्द्रियविश्वविद्यालयः)

National Sanskrit University, Tirupati

(A Central University established by an Act of parliament)

APPLICATION FORM FOR VIDYAVARIDHI (Ph.D)

ENTRANCE TEST (VVET) 2022-23

Name of Shastra/Subject : _____

Latest Passport
size Photo to be
pasted

NAME OF SHASTRAS/SUBJECTS FOR APPLYING VVET :

1. VYAKARANAM	6. DVAITA VEDANTA
2. JYOTISHA AND VASTU	7. AGAMA
3. NYAYA	8. SAHITYA
4. ADVAITA VEDANTA	9. RESEARCH & PUBLICATION
5. VISHISHTHADVAITA VEDANTA	10. EDUCATION

1. APPLICANT'S FULL NAME : IN ENGLISH : _____
(as mentioned in SSC/10th certificate)(IN BLOCK LETTERS) : IN DEVANAGARI : _____
2. FATHER'S NAME(IN BLOCK LETTERS) : _____
3. MOTHER'S NAME (IN BLOCK LETTERS) : _____
4. NATIONALITY : _____
5. DATE OF BIRTH (DD/MM/YYYY) : _____
6. GENDER(MALE / FEMALE) : _____
7. EMAIL ID : _____
8. MOBILE NUMBER : _____
9. CATEGORY SC/ST/OBC(Non-creamy layer)/EWS/UR/OTHERS : _____
10. ARE YOU A PERSON WITH BENCHMARK DISABILITY ? : YES NO

CORRESPONDENCE ADDRESS

(IN BLOCK LETTERS)

Door No. : _____
 Village & Post : _____
 Taluk/Mandal : _____
 District & State: _____
 Pin Code : _____

PERMANENT ADDRESS

(IN BLOCK LETTERS)

Door No. : _____
 Village & Post : _____
 Taluk/Mandal : _____
 District & State: _____
 Pin Code : _____

ARE YOU OR ANY OF YOUR CLOSE
 RELATIVE FROM DEFENCE SERVICES
 (SELF/SPOUSE/ CHILDREN)?

:YES NO

DO YOU HAVE M.PHILQUALIFICATION?

:YES NO

ARE YOU QUALIFIED IN

:NET SLET SET JRF

EDUCATIONAL QUALIFICATION:

Educational Qualification	Degree Name	Board name / University Name	Shastra/ Subject	Studied State	Results tatus	Year of Passing	Total Marks	Marks Obtained	Perce ntage
10 th /SSC									
12 th /HSC/ Prak-Sastri									
UG									
PG (Shastra)									
PG (Education)									
Other									

ENCLOSE ALL DOCUMENTS (If document enclosed write "YES" otherwise write "NO")

Demand Draft (DD)	
Category Certificate	
PwD Certificate	
10 th /SSC Mark sheet	
12 th /HSCprovisional / pass certificate / mark sheet of graduation	
UGprovisional / pass certificate / mark sheet of graduation	
PG (Shastra)provisional / pass certificate / mark sheet of graduation	
PG (Education)provisional / pass certificate / mark sheet of graduation	
NET/SET/SLET/JRF/M.Phil	
Hall Ticket	
Other	

DETAILS OF DEMAND DRAFT (DD)

DD No : _____ Bank & Branch : _____

Rs. : _____ Date: _____ Place : _____

DECLARATION

I DECLARE THAT THE PARTICULARS GIVEN IN MY APPLICATION FOR ADMISSION TO VIDYAVARIDHI (PH.D) PROGRAMME IS CORRECT. IN CASE THEY ARE FOUND TO BE INCORRECT AT A LATER DATE AFTER VERIFICATION, I AM LIABLE FOR ACTION AS PER UNIVERSITY RULES.

Date :

SIGNATURE OF THE CANDIDATE

OFFICE USE ONLY

Scrutiny committee of the VVET-2022-23 recommends that

- 1.
- 2.
- 3

Member

Member

Member

Chairperson

Admit Card-Office copy

Application No.

राष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः, तिरुपतिः

(संसदः अधिनियमेन स्थापितः केन्द्रियविश्वविद्यालयः)

HALL TICKET

For Office Use only

VIDYAVARIDHI (Ph.D) ENTRANCE TEST (VVET) 2022-23

Name of Shastra/Subject

Latest Passport
size Photo to be
pasted

CANDIDATE NAME (IN BLOCK LETTERS) :
FATHER'S NAME (IN BLOCK LETTERS) :
DATE OF BIRTH (DD/MM/YYYY) :
CATEGORY :
ENTANCE TEST DATE :
ENTRANCE TEST TIME : 10.00AM to 01.00 PM
TEST CENTRE : NATIONAL SANSKRIT UNIVERSITY, TIRUPATI (AP)

Signature of the
applicant

Verified by office

Convenor - VVET-2022-23

Note : After filling up of the admit card, the same may be enclosed to the application.

Admit Card-Student copy

Application No.

राष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः, तिरुपतिः

(संसदः अधिनियमेन स्थापितः केन्द्रियविश्वविद्यालयः)

HALL TICKET

For Office Use only

VIDYAVARIDHI (Ph.D) ENTRANCE TEST (VVET) 2022-23

Name of Shastra/Subject

Latest Passport
size Photo to be
pasted

CANDIDATE NAME (IN BLOCK LETTERS) :
FATHER'S NAME (IN BLOCK LETTERS) :
DATE OF BIRTH (DD/MM/YYYY) :
CATEGORY :
ENTANCE TEST DATE :
ENTRANCE TEST TIME : 10.00 AM to 01.00 PM
TEST CENTRE : NATIONAL SANSKRIT UNIVERSITY, TIRUPATI (AP)

Signature of the
applicant

Verified by office

Convenor - VVET-2022-23

Note : After filling up of the admit card, the same may be enclosed to the application.

NATIONAL SANSKRIT UNIVERSITY. TIRUPATI

VVET - MODEL QUESTION PAPER

EDUCATION

Total 100 Objective type Questions

Time: 3 Hrs

PART - A

EDUCATIONAL RESEARCH METHODOLOGY (शैक्षिक-अनुसन्धानपद्धतिः)

1. अनुसन्धानविधिषु इदं नान्तर्भवति -
A. अवलोकनम्
B. ऐतिहासिकम्
C. दार्शनिकम्
D. सर्वेक्षणम्
2. ऐतिहासिकानुसन्धाने प्राथमिकस्रोतसु अन्तर्भवन्ति ।
A. पाठ्यपुस्तकानि
B. विश्वकोषाः
C. पत्रिकाः
D. अभिलेखाः
3. सर्वेक्षणविधौ उपकरणमिदं प्रयुङ्क्ते -
A. प्रश्नावली
B. निर्धारणमापनी
C. अनुसूची
D. अवशिष्टविकल्पत्रयम्
4. सर्वेक्षणस्य प्रकृतिः विद्यते -
A. Cross-Sectional
B. Typical
C. Social
D. Educational
5. प्रयोगात्मकानुसन्धाने सोपानमिदं नान्तर्भवति -
A. प्रयोगस्य क्रियान्वयनम्
B. प्रयोगस्य आलोचनम्
C. परिणामानां प्रतिवेदनम्
D. प्रयोगस्य आयोजनम्
6. प्रयोगात्मकानुसन्धानस्य मुख्यविशेषता अस्ति -
A. सहसम्बन्धः
B. सर्वेक्षणम्
C. वर्णनम्
D. कार्यकारणसम्बन्धः
7. E.F.Lindquist महोदयेन प्रायोगिकानुसन्धानस्य कति मूलाभिकल्पाः प्रतिपादिताः ?
A. 3
B. 4
C. 5
D. 6
8. शैक्षिकानुसन्धानसमस्याः भवन्ति ।
A. सैद्धान्तिकाः
B. व्यावहारिकाः
C. ऐतिहासिकाः
D. अवशिष्टविकल्पत्रयम्
9. कस्यापि छात्रस्य आन्तरिकमनोभावानां मापनार्थम् अयं प्रविधिः सर्वोत्तमः भवति -
A. प्रश्नावली
B. साक्षात्कारः
C. प्रक्षेपणविधिः
D. समाजमितिः

10. सम्बद्धसाहित्ये अन्तर्भवति -
 A. निर्देशिका: (Directories) B. अन्तर्जालम् (Internet)
 C. वार्तापत्रिका: (News Paper) D. अवशिष्टविकल्पत्रयम्
11. सम्बद्धसाहित्याध्ययनम् उपकरोति ।
 A. अनुसन्धानस्य औचित्यस्य स्पष्टीकरणे B. अनुसन्धानस्य रूपरेखायाःनिर्माणे
 C. प्रदत्तशानां सङ्कलने व्याख्यायाञ्च D. अवशिष्टविकल्पत्रयम्
12. सम्बद्धसाहित्याध्ययनेन अनुसन्धानं भवति -
 A. अव्यावहारिकम् B. उद्देश्यविहीनम्
 C. असम्भाव्यम् D. व्यावहारिकं सम्भाव्यञ्च
13. सम्बद्धसाहित्याध्ययनं समस्यां निर्माति ।
 A. सार्थकम् B. मौलिकम्
 C. अद्वितीयम् (Unique) D. अवशिष्टविकल्पत्रयम्
14. सम्बद्धसाहित्याध्ययने ग्रन्थालयकौशलस्य महत्त्वमस्ति -
 A. अपेक्षितरचनानां निर्धारणे B. सूचनानां स्रोतसाम् अङ्कने
 C. समुचितशीर्षिकान्वेषणे D. अवशिष्टविकल्पत्रयम्
15. प्रायः अधिकांशतः अनुसन्धानेषु सम्बद्धसाहित्याध्ययनं भवति ।
 A. प्रथमाध्यायत्वेन B. द्वितीयाध्यायत्वेन
 C. तृतीयाध्यायत्वेन D. चतुर्थाध्यायत्वेन
16. सामान्ययादृच्छिकन्यादर्शः - ।
 A. सरलविधिः B. मितव्ययी
 C. सैद्धान्तिकरूपेण प्रातिनिध्यम् D. व्यावहारिकरूपेण प्रातिनिध्यम्
17. समानुपातिक-स्तरीकृतयादृच्छिकन्यादर्शं (Proportionate SRS) विद्यते - ।
 A. सामान्यीकरणस्याधिक्यम् B. वास्तविकप्रातिनिध्यम्
 C. मितव्ययिता D. न्यादर्शत्रुटे: न्यूनता
18. सोद्देश्ययादृच्छिकन्यादर्शस्य नामान्तरमस्ति -
 A. निर्णायकन्यादर्शः B. समुचितन्यादर्शः
 C. व्यावहारिकन्यादर्शः D. अवशिष्टविकल्पेषु न कोऽपि
19. क्रमबद्धयादृच्छिकन्यादर्शस्य न्यूनतासु नान्तर्भवति -
 A. न्यादर्शस्य पूर्वाग्रहस्य प्रभावः B. अत्यन्तसरलविधिः
 C. अपर्याप्तप्रातिनिध्यम् D. न्यादर्शत्रुटे: सम्भाव्यता
20. न्यादर्शस्य मुख्यस्वरूपं भवति -
 A. सम्भाव्यन्यादर्शः B. असम्भाव्यन्यादर्शः
 C. सम्भाव्यासम्भाव्य न्यादर्शः D. त्रिषु विकल्पेषु न कोऽपि

21. न्यादर्शस्य उपयोगः अस्मिन् न क्रियते -
 A. प्रयोगात्मकानुसन्धाने
 B. सर्वेक्षणात्मकानुसन्धाने
 C. ऐतिहासिकानुसन्धाने
 D. अवशिष्टविकल्पेषु न कोऽपि
22. रोशा - मशि - लक्ष्य - परीक्षणे कति कार्ड्स भवन्ति ?
 A. 8
 B. 9
 C. 10
 D. 12
23. प्रासंगिक - अन्तर्बोध - परीक्षणम् (TAT) इत्यनेन मापनं क्रियते ।
 A. बुद्धेः
 B. व्यक्तित्वस्य
 C. अधिगमस्य
 D. मानसिक-स्वास्थ्यस्य
24. National Psychological Corporation इति संस्था कुत्र विद्यते ?
 A. आगरा
 B. दिल्ली
 C. मैसूरु
 D. मुम्बई
25. अभिवृत्तिमापनम् अनेन क्रियते -
 A. Thurston Technique of Scaled Values
 B. Likert's Method of Summated Ratings
 C. Thurston Technique of Scaled Values & Likert's Method of Summated Ratings
 D. अवशिष्टविकल्पेषु न कोऽपि
26. प्रश्नावल्याः भेदेषु इयं नान्तर्भवति -
 A. मुक्तप्रश्नावलिः
 B. प्रतिबन्धितप्रश्नावलिः
 C. डाकप्रश्नावलिः
 D. निर्धारणप्रश्नावलिः
27. साक्षात्कारस्य उपयोगः विशेषतया अस्ति -
 A. सामान्यव्यक्तीनां कृते
 B. असामान्यव्यक्तीनां कृते
 C. बुद्धिमतां कृते
 D. अवशिष्टविकल्पेषु न कोऽपि
28. व्यक्तित्वतानुसन्धानस्य मुख्यदोषः भवति -
 A. सांख्यकीयप्रविधीनां प्रयोगाभावः
 B. सामान्यीकरणस्य अभावः
 C. दत्तांशेषु शुद्धतायाः अभावः
 D. अवशिष्टविकल्पत्रयम्
29. सर्वाधिकरूपेणानुप्रयुज्यमानम् उपकरणं तथैव अविश्वसनीयप्रविधिश्च ।
 A. अनुसूची
 B. प्रश्नावली
 C. साक्षात्कारः
 D. निरीक्षणम्
30. अभिवृत्तिमापनस्य Scalogram method इत्यस्य प्रतिपादकः अस्ति -
 A. Guttman
 B. Thurstone
 C. Edwards
 D. Kilpatrick

31. साक्षात्कारस्य प्रयोगः प्रयोजने क्रियते -
 A. निदानात्मके B. चिकित्सात्मके
 C. अनुसन्धानात्मके D. अवशिष्टविकल्पत्रये
32. मनोवैज्ञानिक-परीक्षणस्य उपयोगः क्रियते -
 A. मानवीयव्यवहारमापनार्थम् B. निष्पादनस्तरमापनार्थम्
 C. अभिरुचिमापनार्थम् D. अवशिष्टविकल्पत्रयम्
33. शिक्षानुसन्धाने शोधकर्तृभिः अनुभूयमाना मुख्यसमस्या -
 A. प्रामाणिकप्रशिक्षणाभावः B. मार्गनिर्देशकेन सह समुचित सम्प्रेषणाभावः
 C. उत्तमसाहित्यस्य अभावः D. अवशिष्टविकल्पत्रयम्
34. बी.एफ्.स्किन्न्रमहोदयस्य मतानुसारं बालकेषु भाषायाः विकासः भवति ।
 A. व्याकरणप्रशिक्षणेन B. अनुकरणं तथा पुनर्बलनेन
 C. अन्तर्जातयोग्यताभिः D. परिपक्वतायाः कारणेन
35. "भारतसर्वकारः प्रतिदशवर्षाणामनन्तरं जनसंख्यायाः गणनां करोति" अत्र प्रक्रियायाम् अनुसन्धानविधिः कः ?
 A. व्यक्तिवृत्ताध्ययनम् B. प्रयोगात्मकविधिः
 C. सर्वेक्षणम् D. ऐतिहासिकविधिः
36. कस्य अनुसन्धानस्य निष्कर्षेषु कदापि परिवर्तनं भवितुं नार्हति ?
 A. प्रयोगात्मकानुसन्धानस्य B. ऐतिहासिकानुसन्धानस्य
 C. सर्वेक्षणात्मकमनुसन्धानस्य D. अवशिष्टविकल्पत्रयम्
37. सामान्यतः शोधकर्तारि अपेक्षितः मुख्यगुणः -
 A. सः कस्यापि क्षेत्रस्य सम्बद्धसाहित्याध्ययनं कुर्यात् B. सः नव्यसिद्धान्तानां नियमानां विकासं कुर्यात्
 C. सः अन्येषां विचाराणां समाकलनं कुर्यात् D. कस्यापि अध्ययनस्य निष्कर्षाणां मूल्याङ्कनं कुर्यात्
38. विकासात्मकानुसन्धानस्य वर्गीकरणे अन्तर्भवति -
 A. दार्शनिकानुसन्धानम् B. क्रियात्मकानुसन्धानम्
 C. विवरणात्मकानुसन्धानम् D. अवशिष्टविकल्पेषु न कोऽपि
39. Scientific Social Surveys इत्यस्य जनकत्वेन अभिधीयते -
 A. Best B. Booth
 C. Darwin D. अवशिष्टविकल्पत्रयम्
40. भाषासम्बद्धसमस्यायाः समाधानाय द्विभाषासूत्रस्य प्रतिपादनं करोति ।
 A. राधाकृष्णन् - शिक्षायोगः B. मुदालियर्-शिक्षायोगः
 C. सैडलर् कमिशन D. हण्टर् कमिशन
41. यस्य व्यवहारस्य प्रयोगदशायां मापनं भवति, तदुच्यते -
 A. आश्रितचरः B. स्वतन्त्रचरः
 C. नियमितचरः D. अवशिष्टविकल्पेषु न कोऽपि

42. मात्रात्मकचरस्य (Quantitative Variable) उदाहरणमस्ति -
- A. जन्मदिनाङ्कः
B. कार्यसम्पादनार्थं स्वीकृतः समयः
C. शैक्षिकयोग्यता
D. पोस्टल् कोड्
43. प्रदत्तांशानां सङ्ग्रहस्य नायं विधिः विद्यते -
- A. प्रश्नावलिः
B. साक्षात्कारः
C. अवलोकनम्
D. प्रयोगाः
44. "केन्द्रीय शिक्षा सलाहकार परिषद्" इत्यनया त्रिभाषासूत्रं तमे वर्षे प्रस्तुतीकृतम् ।
- A. 1950
B. 1956
C. 1970
D. 1976
45. सङ्गणकस्य प्रयोगः एतस्य निमित्तं न क्रियते -
- A. दत्तांशसङ्ग्रहणार्थम्
B. दत्तांशानां विश्लेषणार्थम्
C. सांख्यकीयरेखाचित्रनिर्माणार्थम्
D. अर्थावबोधने
46. शिक्षाक्षेत्रे तत्कालीनसमस्यानां समाधानार्थं क्रियमाणम् अनुसन्धानम् -
- A. सर्वेक्षणम्
B. क्रियात्मकम्
C. प्रायोगिकम्
D. ऐतिहासिकम्
47. शिक्षाक्षेत्रे अनुसन्धानं कर्तुम् इयं संस्था सहकुरुते -
- A. राष्ट्रिय शैक्षिकानुसन्धानप्रशिक्षण परिषद्
B. विश्वविद्यालयानुदानायोगः
C. विश्वविद्यालयः
D. अवशिष्टविकल्पत्रयम्
48. क्रमनिर्धारणं करोतु - 1. दत्तांशसंग्रहणम् 2. विधेः निर्धारणम् 3. उद्देश्यचयनम् 4. निष्कर्षः 5. प्राक्कल्पना
- A. 1-2-3-4-5
B. 2-4-5-3-1
C. 3-5-2-1-4
D. 4-2-3-1-5
49. शिक्षाशास्त्रस्य अनुसन्धानक्षेत्रं वर्तते -
- A. व्यक्तित्वम्
B. बुद्धिः
C. अधिगमः
D. अवशिष्टविकल्पत्रयम्

Ranvijay
16/3/23

PART – B
EDUCATION (शिक्षाशास्त्रम्)

50. Casual-Comparative Method इत्यस्य नामान्तरं विद्यते -
A. Case-Study
B. Correlation
C. Ex Post Facto
D. Longitudinal
51. "स्वस्थे शरीरे स्वस्थं मनः नाम शिक्षा"- इति वचनं कस्य शिक्षाविदः वर्तते ?
A. प्लेटो
B. अरिस्टाटिल
C. सोक्रेटीस
D. स्वामीविवेकानन्दः
52. "तत्कर्म यन्न बन्धाय सा विद्या या विमुक्तये"- इति वचनं कुत्र वर्तते ?
A. ईशावास्योपनिषदि
B. माण्डूक्योपनिषदि
C. तैत्तिरीयोपनिषदि
D. बृहदारण्यकोपनिषदि
53. प्रयोजनवादस्य सिद्धान्तमाश्रित्य इयं शिक्षणपद्धतिः विकसिता -
A. प्रायोजनापद्धतिः
B. आगमनपद्धतिः
C. व्याख्यानपद्धतिः
D. प्रश्नोत्तरपद्धतिः
54. "उदारचरितानां तु वसुधैव कुटुम्बकम्" इत्युक्तिः कीदृशमूल्यं द्योतयति ?
A. व्यक्तिगतमूल्यम्
B. सामाजिकमूल्यम्
C. आध्यात्मिकमूल्यम्
D. नैतिकमूल्यम्
55. कौमारवस्थायां छात्रेषु प्रभावः अत्यधिकः भवति ।
A. समवयस्कसमूहस्य
B. समाजस्य
C. विद्यालयस्य
D. शिक्षकस्य
56.मुख्योद्देश्यं सुखप्राप्तिः वर्तते ।
A. बौद्धदर्शनस्य
B. चार्वाकदर्शनस्य
C. न्यायदर्शनस्य
D. वेदान्तदर्शनस्य
57. नराः मनोगत्यात्मककौशलानि (Psychomotor skills) अधिगच्छन्ति ।
A. अनुकरणेन
B. निरीक्षणेन
C. अभ्यासेन
D. स्मृत्या
58. एस्.जलोटाहोदयेन निर्मिता बुद्धिपरीक्षा कीदृशी ?
A. वैयक्तिक-शाब्दिकपरीक्षा
B. सामूहिक-अशाब्दिक परीक्षा
C. वैयक्तिक-अशाब्दिकपरीक्षा
D. सामूहिक-शाब्दिकपरीक्षा
59. अयं मनोविज्ञानी मनुष्यस्य लैङ्गिकविकासावस्थाः आश्रित्य व्यक्तित्वसिद्धान्तं प्रत्यपादयत् -
A. हेच.जे.ऐजेन्क
B. सिग्मण्ड फ्रायड्
C. कार्ल युंग
D. अल्फ्रेड एडलर

60. इबिन्हासमते व्यक्तिः एकस्य दिनस्य अनन्तरम् अधिगतविषये कियत्प्रतिशतं विस्मरति ?
 A. 50% B. 66%
 C. 75% D. 79%
61. संविधानस्य क्रियान्वयनात् दशवर्षाभ्यन्तरे सर्वेषां बालकानां चतुर्दशवर्षपर्यन्तं निशुल्क-
 अनिवार्यशिक्षाप्रदानाय राष्ट्रं यत्नशीलं भवेत्, इति उक्तिः भारतीयसंविधानस्य कस्मिन् अनुच्छेदे वर्तते ?
 A. अनुच्छेदः - 21A. B. अनुच्छेदः - 28
 C. अनुच्छेदः - 55 D. अनुच्छेदः -45
62. 2009 वर्षस्य शिक्षाधिकारस्य अधिनियमः (Right to Education Act -2009) अनुसारं
 दिव्याङ्गबालाः षड्वर्षेभ्यःवर्षपर्यन्तं स्वनिवासस्य समीपस्थे विद्यालये विशिष्टविद्यालये वा
 निशुल्कशिक्षां प्राप्तुम् अधिकारिणः वर्तन्ते ।
 A. चतुर्दश B. षोडश
 C. अष्टादश D. विंशतिः
63. मूल्याधारितशिक्षायाः विकासार्थं स्वतन्त्रभारते रचिता समितिः का ?
 A. यशपालसमितिः B. चवानसमितिः
 C. वर्मासमितिः D. राममूर्तिसमितिः
64. इयं संस्था राष्ट्रियस्तरे विश्वविद्यालयानां मूल्याङ्कनं कृत्वा तेभ्यः श्रेणीं प्रयच्छति -
 A. UGC. B. IGNOU
 C. NCTE D. NAAC
65. भारते विशिष्टशिक्षकाणां प्रशिक्षणाय शिक्षकप्रशिक्षणसंस्थाभ्यः मान्यतां का संस्था प्रयच्छति ?
 A. राष्ट्रिय-अध्यापकशिक्षापरिषत् (NCTE)
 B. भारतीयपुनर्वासपरिषत् (RCI)
 C. राष्ट्रिय-अध्यापकशिक्षापरिषत् (NCTE) & भारतीयपुनर्वासपरिषत् (RCI)
 D. राष्ट्रियशिक्षापरिषत्
66. NCERT संस्थायाः पुस्तकानि App. द्वारा चलवाण्याम् (Mobile phone) उपलभ्यन्ते ।
 A. ePathashala App B. NISHTHA App
 C. e-PG PathshalA. D. eSkilIndia
67. भण्डार्करपद्धत्याः अपरं नाम -
 A. अनुवादपद्धतिः B. पाठ्यपुस्तकपद्धतिः
 C. व्याकरणानुवादपद्धतिः D. संरचनापद्धतिः
68. कक्ष्याप्रकोष्ठे नाटकशिक्षणे अभिनयस्य अयं प्रकारः न प्रयुज्यते -
 A. आहार्यम् B. सात्विकम्
 C. आङ्गिकम् D. वाचिकम्

RwSant
 16/3/23

69. दृश्यश्रव्योपकरणेषु इदं प्रक्षेपकसाधनं वर्तते -
 A. श्यामफलकम् B. प्रतिकृतिः
 C. एपिडयास्कोप् D. चित्रम्
70. आगमनपद्धत्याः आधारभूतं शिक्षणसूत्रम् -
 A. नियमात् उदाहरणं प्रति B. मूर्तात् अमूर्तं प्रति
 C. उदाहरणात् नियमं प्रति D. ज्ञातात् अज्ञातं प्रति
71. अभिक्रमितानुदेशनं सिद्धान्तस्य आधारेण प्रवर्तते ।
 A. सक्रियनिबन्धन- B. सामीप्यतानिबन्धन-
 C. शास्त्रीयनिबन्धन- D. सामाजिकाधिगम-
72. कक्ष्याप्रकोष्ठे प्रक्षेपकयन्त्रस्य प्रयोगार्थम् एतत् साधनम् आवश्यकम् -
 A. सङ्गणकम् B. जवनिका
 C. अन्धकारमयः प्रकोष्ठः D. अवशिष्टविकल्पत्रयम्
73. थार्नडैकमते बुद्धेः अयं प्रकारः पुस्तकीयज्ञानप्राप्तये उपयोगी भवति -
 A. अमूर्तबुद्धिः B. समाजिकबुद्धिः
 C. मूर्तबुद्धिः D. अवशिष्टविकल्पेषु न कोऽपि
74. व्यक्तेः अचेतनमनसि विद्यमानांशानां परीक्षणेन व्यक्तित्वस्य मापनम् एभिः विधिभिः क्रियते -
 A. अप्रक्षेपकविधिभिः B. वस्तुनिष्ठविधिभिः
 C. प्रक्षेपकविधिभिः D. व्यक्तिनिष्ठविधिभिः
75. छात्रेषु सामूहिकभावनायाः (Team spirit) विकासाय अनुकूला शिक्षणपद्धतिः इयम् -
 A. प्रश्नोत्तरपद्धतिः B. ह्यूरिष्टिकपद्धतिः
 C. परियोजनापद्धतिः D. व्याख्यानपद्धतिः
76. छात्राध्यापकानां शिक्षणकौशलानां विकासाय इदं प्रयुज्यते -
 A. दलशिक्षणम् B. सामूहिकानुदेशनम्
 C. सूक्ष्मशिक्षणम् D. वैयक्तिकानुदेशनम्
77. विद्यमानानि स्मृतिचिह्नानि शीघ्रं नश्यन्ति ।
 A. तात्कालिकस्मृतौ B. अल्पकालिकस्मृतौ
 C. दीर्घकालिकस्मृतौ D. धारणायाम्
78. भाषाप्रयोगशालाद्वारा छात्राणां कौशलस्य विकासः न भवति ।
 A. श्रवण B. पठन
 C. लेखन D. भाषण
79. गीताकण्ठपाठः सामान्यतः कस्मिन्स्तरे अन्तर्भवति ?
 A. चिन्तनस्तरे B. अवबोधस्तरे
 C. स्मृतिस्तरे D. विस्मृतिस्तरे

80. बहुविकल्पात्मकप्रश्नाः कस्मिन् अभिक्रमितानुदेशनप्रकारके कल्प्यन्ते ?
 A. रेखीयाभिक्रमे B. शाखीयाभिक्रमे
 C. गणितीयाभिक्रमे D. सर्वेषु प्रकारकेषु
81. School of Tomorrow इति ग्रन्थस्य रचयिता कः ?
 A. प्लेटो B. रूसो
 C. जोन्लाक् D. जोन्डीवी
82. रूसो वर्यस्य मतानुसारं बालशिक्षायाः त्रिषु तत्त्वेषु इदं न सम्मिलति -
 A. प्रकृतिः B. विकृतिः
 C. पदार्थः D. मनुष्यः
83. उत्पादकवर्गस्य शिक्षायाः विषये केन दार्शनिकेन अनादरः प्रदर्शितः इति विमर्शकैरुच्यते ?
 A. साक्रेटिस् B. प्लेटो
 C. अरिस्टाटल् D. रूसोवर्यः
84. इयं कृतिषु प्लेटो वर्यस्य नास्ति । तामेवचिनुत ।
 A. The Republic. B. Apology
 C. Crito D. Emile
85. अयं शिक्षणविधिः विचारवादिनां नास्ति -
 A. संवादविधिः B. आगमननिगमनौ
 C. प्रश्नोत्तरविधिः D. परियोजनाविधिः
86. शिक्षायाः सर्वोत्कृष्टम् अभिकरणमिदम् -
 A. विद्यालयः B. देवालयः
 C. विदेशालयः D. मन्त्रालयः
87. बुद्धेः द्वितत्त्वसिद्धान्तं खण्डयित्वा बहुतत्त्वसिद्धान्तम् अयम् अमण्डयत् -
 A. थार्नडाइक् B. बिने
 C. स्पीयरमैन D. थामसन्
88. व्यक्तित्ववर्गीकरणवसरे मूदमनस्काः कठोरचित्ताः इति भेदद्वयम् अयमेव अकल्पयत् -
 A. शेल्डन् B. युंग्
 C. विलियम्जेम्स् D. क्रेशम्
89. "The conditions of learning" इत्यस्मिन्ग्रन्थे अधिगमस्य अष्टौ प्रकारान् असौ उपावर्णयत् -
 A. गेगनी B. पावलव्
 C. स्किन्न्र् D. टिचन्
90. व्यक्तित्वाविष्कारिकासु Woodworth Personal Data Inventory इत्येतस्याः वैज्ञानिकप्रयोगः कस्मिन्प्रसङ्गे कृतः?
 A. गदायुद्धप्रसङ्गे B. प्रथमविश्वयुद्धप्रसङ्गे
 C. कक्ष्याशिक्षणप्रसङ्गे D. प्रवेशपरीक्षाप्रसङ्गे एव

91. व्यक्तेः मनोभावान् (Feelings) विश्वासान् च द्योतयति ।
 A. अभिवृत्तिः B. अधिगमः
 C. संस्था D. सर्वमपि
92. NPE - 1986 इत्यत्र कति भागाः (parts) सन्ति ?
 A. एकादश B. द्वादश
 C. त्रयोदश D. चतुर्दश
93. NEP- 2020 इत्यस्याः अध्यक्षः कः ?
 A. डा. के. कस्तूरीरंगन B. डा. के. कस्तूरीरंजन
 C. डा. वेङ्कटरमणः D. डा. नारायणमूर्तिः
94. 2020 तमे संवत्सरे उद्घोषिता राष्ट्रियशिक्षानीतिः स्वतन्त्रोत्तरभारतस्य कतमा शैक्षिकनीतिः ?
 A. प्रथमा B. द्वितीया
 C. तृतीया D. चतुर्थी
95. गुरुर्गुरुतमोधाम इतीदं NCTE ध्येयवाक्यं कुत्र विद्यते ?
 A. रामायणे B. महाभारते
 C. अभिज्ञानशाकुन्तले D. विक्रमोर्वशीये एव
96. व्याकरणशास्त्रे प्रसिद्धः प्राचीनविधिः कः ?
 A. संवादविधिः B. दण्डान्वयविधिः
 C. अभिनयविधिः D. सूत्रविधिः
97. अत्रैकं दृश्योपकरणमात्रं नास्ति -
 A. चलच्चित्रम् B. मानचित्रम्
 C. रेखाचित्रम् D. व्यङ्ग्यचित्रम्
98. चतुर्षु भाषाकौशलेषु अभिव्यक्त्यात्मककौशलद्वयं किम् ?
 A. श्रवणं पठनं च B. भाषणं लेखनं च
 C. क्रीडनं लङ्घनं च D. गमनम् आगमनं च
99. क्रमबद्धरूपेण सूत्रार्थवर्णने क्षमः प्राचीनविधिविशेषोऽयम् -
 A. भाषासंसर्गविधिः B. क्रीडाविधिः
 C. यात्राविधिः D. भाष्यविधिः
100. गणकयन्त्राधारितानुदेशनस्य (CAI) लाभः कः ?
 A. पौनः पुन्येन अभ्यासः शक्यः B. अनुशिक्षणे सहायकमिदम्
 C. निदानात्मक परीक्षणं शक्यम् D. विकल्पत्रयमपि पूर्णरूपेण शुद्धं वर्तते

Revised
16/3/23

NATIONAL SANSKRIT UNIVERSITY. TIRUPATI

VVET - MODEL QUESTION PAPER

ALL SHASTRAS

Total 100 Objective type Questions

Time: 3 Hrs

PART – A

अनुसन्धानपद्धति:

1. विष्णुसीतारामसूक्तङ्कर - महाशयेन सम्पादितः महाभारतग्रन्थः कया संस्थया मुद्रापितः ?
 - A. Sri Vekateshwara Oriental Research Institute, Tirupati
 - B. Bhandarkar Oriental Research Institute, Pune
 - C. Government Oriental Manuscript Library, Madras
 - D. Rajasthan Oriental Research Institute, Jodhpur
2. पाठसमीक्षात्मकं संशोधनं सम्पादनञ्च एतेषु कुत्र आवश्यकं भवति ?
 - A. मुद्रितग्रन्थानां सन्दर्भे
 - B. प्राचीनग्रन्थानां सन्दर्भे
 - C. मातृकाणां सम्पादनसन्दर्भे
 - D. अन्यभाषाग्रन्थानां सन्दर्भे
3. आचार्येण सायणेन विरचितं ऋग्वेदभाष्यं सर्वप्रथमं केन मुद्रापितम् ?
 - A. Tilak Vidyapeetham, Pune
 - B. Bhandarkar Oriental Research Institute, Pune
 - C. Deccan College Library, Pune
 - D. Kuppuswamy Research Institute, Chennai
4. एनं विना अनुसन्धानकार्यं नितरां दुष्करमिति ब्रुवन्ति पण्डिताः -
 - A. वाक्पटुत्वम्
 - B. यथातथालेखनसामर्थ्यम्
 - C. अभिनिवेशः
 - D. निबन्धरचनापाटवम्
5. शोधप्रबन्धः एतद् विना परिपूर्णतां नैति –
 - A. नवीनतथ्यानां सप्रमाणं विवरणम्
 - B. विषयप्रतिपादनम्
 - C. ग्रन्थालयानाम् उपयोगः
 - D. पूर्ववर्तिभ्यः सामग्रीसङ्कलनम्

6. सरस्वतीभवनग्रन्थालयः कस्मिन् विश्वविद्यालये वर्तते ?
- A. राष्ट्रियसंस्कृतविश्वविद्यालये B. सम्पूर्णानन्दसंस्कृतविश्वविद्यालये
C. काशी हिन्दू विश्वविद्यालये D. उत्तराखण्डसंस्कृतविश्वविद्यालये
7. काश्मीरदेशे एतासु कया लिप्या ग्रन्थान् रचयन्ति स्म पूर्वकाले ?
- A. सागरलिप्या B. ब्राह्मीलिप्या
C. देवनागरीलिप्या D. शारदालिप्या
8. अनुसन्धानकार्यस्य एतेषु सर्वप्रथमः पदक्रमः कः भवितुमर्हति ?
- A. प्रस्तावनालेखनम् B. सन्दर्भग्रन्थसूचीनिर्माणम्
C. उपसंहारचिन्तनम् D. विषयनिर्वाचनम्
9. धर्मशास्त्रसंशोधकानां कृते एतेषु कस्य पण्डितस्य ग्रन्थः मूलाधारः ?
- A. मोक्षमुल्लरस्य B. राधावल्लभत्रिपाठिनः
C. पि वि काणेमहोदयस्य D. यस् के डे महोदयस्य
10. "सारस्वती सुषमा" इत्याख्या शोधपत्रिका कया संस्थया प्रकाशयते ?
- A. केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः, नवदेहली B. वेदविज्ञानपरिषत्, उज्जयिनी
C. कालिदाससंस्कृतविश्वविद्यालयः, रामटेकम् D. सम्पूर्णानन्दसंस्कृतविश्वविद्यालयः, वाराणसी
11. अशोकचक्रवर्तिनः शिलालेखेषु का लिपिः दृश्यते ?
- A. ग्रन्थलिपिः B. ब्राह्मीलिपिः
C. खरोष्ठिलिपिः D. देवनागरीलिपिः
12. शोधप्रबन्धे अनुसन्धात्रा अन्येभ्यः उद्धृतानामंशानां विवरणं कुत्र देयम् ?
- A. उपयुक्तग्रन्थसूच्याम् B. प्रस्तावनायाम्
C. उपसंहारे D. पादटीप्पण्याम्
13. अनुसन्धाने "अवेक्षणम्" इत्यस्य लक्षणं किं भवति ?
- A. अन्तर्भाष्यसमीक्षणम् B. तत्त्वाभिनिवेशः
C. पदादानोद्धरणम् D. पदविवेचनम्
14. "विज्ञानमुपास्व" इति कस्याः संस्थायाः ध्येयवाक्यम् अस्ति ?

- A. कुप्पुस्वामिपरिशोधनसंस्थायाः B. भाण्डार्कर् प्राच्यविद्यानुसन्धानकेन्द्रस्य
C. राष्ट्रियपाण्डुलिपिसंस्थायाः D. एसियाटिक् सोसाइटी आफ इण्डिया संस्थायाः
15. प्राचीनशिलाशासनानाम् अध्ययनं संशोधयिता एतद्विना कर्तुं न प्रभवति -
A. Authority on Devanagari script B. Authority on Sanskrit literature
C. Authority on Ancient scripts D. Authority on Sanskrit grammar
16. "Directory of Doctoral Dissertations on Sanskrit of Indian Universities" इत्याख्यस्य शोधच्छात्रोपयोगकारकग्रन्थस्य सङ्कलयिता सम्पादकश्च कः ?
A. Prof. K.V. Sharma B. Prof. Kutumba Shastry
C. Prof. P. G. Lalye D. Prof. P. N. shastry
17. "Transliteration" इत्यस्य कः अर्थः ?
A. भाषानुवादः B. तात्पर्यलेखनम्
C. लिप्यन्तरीकरणम् D. यथातथानुवादः
18. वैदिकसाहित्ये संशोधयितृणामुपयोगाय षोडशभागात्मकः बृहत्तमः वैदिकपदकोशः एतासु कया संस्थया मुद्रापितः ?
A. राजस्थानीयप्राच्यपरिशोधसंस्था
B. जगद्गुरुरामानन्दाचार्यराजस्थानसंस्कृतविश्वविद्यालयः
C. विश्वेश्वरानन्द इन्स्टिट्यूट आफ संस्कृत एवं इण्डोलजिकल् स्टडीस्
D. श्रीवेङ्कटेश्वरवैदिकविश्वविद्यालयः, तिरुपति
19. आंग्लभाषायाम् Abbreviation इत्युक्ते कथ्यते -
A. सङ्केताक्षरसूची B. सन्दर्भसूची
C. पादटिप्पणी D. उपयुक्तग्रन्थसूची
20. कस्यचन राज्यस्य पूर्वतनां घटनामाधारीकृत्य रचितानां काव्यानाम् अनुसन्धानं केन नाम्ना व्यवहर्तुं शक्यते ?
A. तुलनात्मकम् B. ऐतिहासिकम्
C. विश्लेषणात्मकम् D. समीक्षात्मकम्
21. अनुसन्धात्रे प्रथमतः इदम् अत्यन्तम् अपेक्षितम् अस्ति -

- A. पुस्तकालयगमनम्
B. क्रमबद्धयोजनानिर्माणम्
C. मार्गदर्शकाभिवन्दनम्
D. सर्वेक्षणकौशलम्
22. आधुनिकोपकरणेषु एतां विना अन्यानि नैवोपयुक्तानि भवन्ति -
A. पुस्तकालयव्यवस्थाम्
B. प्राच्यशोधसंस्थाम्
C. शास्त्रपटुताम्
D. अविच्छिन्नान्तर्जालव्यवस्थाम्
23. मातृकासु पुष्पिका Colophon कुत्र भवति ?
A. ग्रन्थारम्भे
B. सन्दर्भसूच्याम्
C. अध्यायान्ते
D. उपयुक्तग्रन्थसूच्याम्
24. अष्टादशसु पुराणेषु कस्मिन् पुराणे काव्यशास्त्रविषयकं तत्त्वम् उपनिबद्धम् ?
A. अग्निपुराणे
B. भागवतपुराणे
C. वायुपुराणे
D. पद्मपुराणे
25. संस्कृतशास्त्रकारेषु एनं वागायुर्योगवेत्ता इति ब्रुवन्ति विद्वांसः -
A. आर्यभट्टम्
B. कपिलम्
C. भरतमुनिम्
D. पतञ्जलिम्
26. वर्णनात्मकं व्याख्यानात्मकं च अध्ययनं केषां भवितुमर्हति ?
A. महाकाव्यानाम्
B. भाषाशास्त्राणाम्
C. वेदान्तग्रन्थानाम्
D. व्याकरणग्रन्थानाम्
27. पुराणानां काव्यानां च इतिवृत्तमाधारीकृत्य क्रियमाणं संशोधनं कीदृशं भवति ?
A. समस्यात्मकम्
B. विश्लेषणात्मकम्
C. ऐतिहासिकम्
D. तुलनात्मकम्
28. "शतसाहस्री संहिता" इति कस्य ग्रन्थस्य नाम ?
A. स्कन्दपुराणस्य
B. श्रीमद्रामायणस्य
C. श्रीमद्भागवतपुराणस्य
D. महाभारतस्य
29. वैदिककालनिर्णये ज्योतिषशास्त्रोपयोगः केन कृतः ?
A. बालगङ्गाधरतिलकेन
B. जाकोबीमहाशयेन

- C. महात्मागान्धिना D. शङ्कराचार्येण
30. एतेषाम् अध्ययनं विना विषयप्रतिपादनं सुकरं न भवति -
- A. मूलग्रन्थानाम् अध्ययनम् B. केवलं स्वशोधनिबन्धसम्बन्धिग्रन्थानाम् अध्ययनम्
- C. पूर्ववर्तिनां शोधग्रन्थानाम् अध्ययनम् D. विविधकाव्यानाम् अध्ययनम्
31. शोधनिबन्धे अयमस्ति नितरामुपयोगः अंशः -
- A. उद्दृक्कणम् B. सन्दर्भलेखः
- C. संशोधनम् D. योग्यता
32. विषयप्रतिपादने अनुसर्तव्या प्राथमिकी आवश्यकता एतासु का ?
- A. एकरूपता B. विविधरीत्यात्मिका
- C. भावसाम्यता D. सर्वेक्षणता
33. संस्कृतभाषासाहित्यक्षेत्रे अनुसन्धानस्य का प्रमुखा आवश्यकता स्यात् ?
- A. संस्कृतशास्त्रसंरक्षणम् B. प्राचीनभारतीयसंस्कृतेः सम्प्रदायस्य च प्रतिष्ठा
- C. समाजे संस्कृतस्य परिव्यापनम् D. पुरुषार्थचतुष्टयस्य प्राधान्यविवरणम्
34. उपयुक्तग्रन्थसूच्यां केषां पुस्तकानां सङ्केतः अनुसन्धात्रा देयः स्वशोधनिबन्धे ?
- A. तत्सदृशग्रन्थानां सर्वेषाम् B. पठितानां सर्वेषां पुस्तकानाम्
- C. मार्गनिदेशकेन सूचितानाम् D. अनुसन्ध्येयविषयसम्बद्धानाम्
35. दक्षिणभारतीया प्रसिद्धा प्राचीना लिपिर्भवति -
- A. ब्राह्मी B. खरोष्ठी
- C. ग्रन्थलिपिः D. नागरी
36. शोधकार्यं सफलं भवति -
- A. अपूर्वतथ्याविष्करणेन B. असत्यप्रमेयपरिष्करणेन
- C. सत्यानृतविभजनेन D. निरन्तरप्रयत्नानुवर्तनेन
37. "आलयविज्ञानम्" इति शब्दः कुत्र उपयुज्यते ?
- A. न्यायदर्शने B. वेदान्तदर्शने
- C. बौद्धदर्शने D. चार्वाकदर्शने

38. कौटिलीयार्थशास्त्रं सर्वप्रथमं दृष्टं शोधितं च -
- A. रामशास्त्रिमहोदयेन
B. शामशास्त्रिमहोदयेन
C. विधुशेखरमहाचार्येण
D. वसिष्ठत्रिपाठिना
39. अखिलभारतप्राच्यविद्यासम्मेलनं कया संस्थया समायोज्यते ?
- A. सम्पूर्णानन्दसंस्कृतविश्वविद्यालयेन
B. कर्णाटकसंस्कृतविश्वविद्यालयेन
C. भाण्डारकरप्राच्यविद्याऽऽनुसन्धानकेन्द्रेण
D. राष्ट्रियसंस्कृतविश्वविद्यालयेन
40. "महस्विनी" नाम्नी शोधपत्रिका कया संस्थया प्रकाश्यते ?
- A. तिरुपतिस्थराष्ट्रियसंस्कृतविश्वविद्यालयेन
B. राजीवगान्धिविद्यालयेन
C. बनारसहिन्दूविश्वविद्यालयेन
D. तत्त्वसंशोधनसंस्थया
41. विपुलविषयविज्ञानार्थमुपयुज्यते -
- A. Yahoo
B. Google
C. Whatsapp
D. Bing
42. पाठभेदसमीक्षा कदा भवति ?
- A. ग्रन्थकर्तुः पाण्डित्यावगमे
B. दार्शनिकानुसन्धाने
C. मातृकाशोधने
D. आलङ्कारिकपर्यालोचने
43. पूर्यत - मूर्खहस्ते न दातव्यमेवं वदति
- A. वेदनम्
B. पुस्तकम्
C. आसनम्
D. शासनम्
44. तौलनिकमध्ययनमुपयुज्यते -
- A. एकस्मिन्नेव विषये विदां मतभेदविमर्शनम्
B. नैकेषु विषयेषु द्वयोः आशयविमर्शः
C. अज्ञानां विषयाणां विमर्शः
D. प्रमाणपरित्यागेन विमर्शप्रणाली
45. "यदिहास्ति तदन्यत्र यन्नेहास्ति न तत्त्वचित्" इति प्रशस्तिः कस्य कृते ?
- A. भागवतस्य
B. अर्थशास्त्रस्य
C. अद्वैतसिद्धेः
D. महाभारतस्य
46. कत्रेमहोदयकृतशोधकार्यप्रणालीप्रज्ञापकग्रन्थस्य संस्कृतभाषानुवादकः -

- A. पि.एन्.शास्त्री
B. विरूपाक्षः वी.जड्डीपालः
C. सिहेच्.पि.सत्यनारायणः
D. टि.पि.महादेवन्
47. शब्दसाधुत्वप्रज्ञापकं शास्त्रं भवति -
A. छन्दशास्त्रम्
B. व्याकरणम्
C. तर्कशास्त्रम्
D. निरुक्तम्
48. तात्पर्यनिर्णायकलिङ्गानि भवन्ति -
A. षट्
B. पञ्च
C. चत्वारि
D. त्रीणि
49. तत्त्ववादापरनामकद्वैतसिद्धान्तपरिष्कर्ता भवति -
A. रामानुजः
B. शङ्करः
C. मध्वः
D. वल्लभः
50. परिशिष्टानि (अनुबन्धाः) कुत्र उपयुज्यन्ते ?
A. शोधग्रन्थे
B. पाठ्यपुस्तके
C. कल्पग्रन्थे
D. शास्त्रग्रन्थे

Common for All Shastras

PART - B

51. "जयती"त्यनेन किमाक्षिप्यते?
A. नमस्कारः
B. ध्वनिः
C. शब्दः
D. अर्थः
52. ह्यद्वैकमयी का?
A. ब्रह्मणः सृष्टिः
B. कवेः सृष्टिः
C. शास्त्रजन्या तृप्तिः
D. विद्वत्क्रीडा
53. मम्मटदिशा काव्यस्य कति प्रयोजनानि?
A. सप्त
B. दश
C. त्रीणि
D. षट्
54. अधस्तनेषु मम्मटदिशा काव्यहेतुः कः?
A. शक्तिः
B. निपुणता

- C. अभ्यासः
D. पूर्वोक्तत्रितयसमूहः
55. काव्यलक्षणे "क्वापि" इत्यनेन किं विवक्षितम्?
A. क्वचित्स्फुटालङ्काररहितता
B. सर्वत्र सालङ्कारत्वम्
C. अलङ्कारभूयस्त्वम्
D. अलङ्काररहित्यम्
56. प्रतिपत्तिशब्दस्य कोऽर्थ उक्तः परिभाषेन्दुशेखरे ?
A. आपत्तिः
B. ज्ञानम्
C. निश्चयः
D. शङ्का
57. यथोद्देशमित्यत्र "उद्देश" इति किं साधनम् ?
A. करणसाधनः
B. कर्मसाधनः
C. सम्बन्धसाधनः
D. अधिकरणसाधनः
58. अधिकारः कति प्रकारकः ?
A. त्रिप्रकारकः
B. द्विप्रकारकः
C. पञ्चप्रकारकः
D. षट्प्रकारकः
59. अनेकान्ताः इत्यस्य कोऽर्थः ?
A. अवयवाः
B. अनवयवाः
C. भेदाः
D. प्रकाराः
60. यदागमपरिभाषा अनित्येत्यत्र किं प्रमाणम् ?
A. "आने मुक्" इति मुग्विधानम्
B. डमुट्विधानम्
C. गुणविधानम्
D. णेरनिटि
61. महाभाष्ये प्रथमं वार्तिकम् इदमस्ति -
A. सिद्धे शब्दार्थसम्बन्धे
B. अथ शब्दानुशासनम्
C. मङ्गलार्थम्
D. लक्ष्यलक्षणे व्याकरणम्
62. युग्मान्ते पदे रवेः मन्दपरिध्यंशा भवन्ति ?
A. 12°
B. 14°
C. 16°
D. 18°
63. भौमस्य वक्रकेन्द्रांशाः सन्ति ?
A. 160
B. 164
C. 168
D. 172
64. भभोगो भवति ?
A. 400 कलाः
B. 600 कलाः
C. 800 कलाः
D. 1200 कलाः
65. तौलनिकमध्ययनमुपयुज्यते -
A. एकस्मिन्नेव विषये विदां मतभेदविमर्शनम्
B. नैकेषु विषयेषु द्वयोः आशयविमर्शः
C. अज्ञानां विषयाणां विमर्शः

- D. प्रमाणपरित्यागेन विमर्शप्रणाली
66. "यदिहास्ति तदन्यत्र यन्नेहास्ति न तत्त्वचित्" इति प्रशस्तिः कस्य कृते ?
 A. भागवतस्य B. अर्थशास्त्रस्य
 C. अद्वैतसिद्धेः D. महाभारतस्य
67. कत्रेमहोदयकृतशोधकार्यप्रणालीप्रज्ञापकग्रन्थस्य संस्कृतभाषानुवादकः -
 A. पि.एन्.शास्त्री B. विरूपाक्षः वी.जड्डीपालः
 C. सिहेच्.पि.सत्यनारायणः D. टि.पि.महादेवन्
68. शब्दसाधुत्वप्रज्ञापकं शास्त्रं भवति -
 A. छन्दशास्त्रम् B. व्याकरणम्
 C. तर्कशास्त्रम् D. निरुक्तम्
69. द्रेक्काणे कति अंशाः ?
 A. 10 B. 15
 C. 5 D. 12
70. तौक्षिकः' इति कस्य राशेः संज्ञा ?
 A. मकरस्य B. धनुषः
 C. मिथुनस्य D. तुलायाः
71. वृश्चिके द्वितीयद्रेष्काणाधिपः कः ?
 A. गुरुः B. शुक्रः
 C. कुजः D. बुधः
72. का नाम वृत्तिः ?
 A. शक्तिः B. लक्षणा
 C. शक्तिलक्षणान्यतररूपम् D. संयोगसमवायरूपम्
73. वैयाकरणाः आख्यातस्य कुत्र शक्तिं स्वीकुर्वन्ति ?
 A. कर्तरि B. कर्मणि
 C. कृतौ D. भावे
74. नैयायिकाः आख्यातस्य कुत्र शक्तिं स्वीकुर्वन्ति ?
 A. कर्तरि B. कर्मणि
 C. कृतौ D. भावे
75. शक्तिग्रहोपायः कतिविधः ?
 A. द्विविधः B. त्रिविधः
 C. अष्टविधः D. दशविधः
76. का नाम लक्षणा ?
 A. पदसम्बन्धः B. शक्यसम्बन्धः
 C. वाक्यसम्बन्धः D. वाक्यार्थसम्बन्धः
77. स्नेह - समवायिकारणं द्रव्यं किं भवति ?

- A. जलम्
C. पृथिवी
78. जलीयं शरीरं कुत्र प्रसिद्धम् ?
A. वायुलोके
C. आदित्यलोके
79. सुवर्णस्य तैजसत्वे किं प्रमाणं भवति ?
A. अनुमानम्
C. उपमानम्
80. रूपादिषु स्पर्शस्यैव व्यञ्जकत्वं कस्य साधने हेतुः ?
A. वायवीयत्वस्य
C. पार्थिवत्वस्य
81. वेदान्तमते आत्मस्वरूपज्ञानम् -
A. क्षणिकम्
C. अनित्यम्
82. कवितार्किकचक्रवर्ती ।
A. कालिदासः
C. विद्यारण्यः
83. तदैक्षत इति वाक्यम् कस्मिन् वर्तते ?
A. तैत्तिरीये
C. माण्डूक्ये
84. श्रोतव्य इति अपूर्वविधिः इत्याहुः ।
A. विवरणकाराः
C. प्रकटार्थकाराः
85. ब्रह्मसंस्थः अमृतत्वमेति इति श्रुतिः वर्तते ।
A. छान्दोग्योपनिषदि
C. ऐतरेयोपनिषदि
86. निर्विशेषब्रह्मवादिनः के ?
A. अद्वैतिनः
C. विशिष्टाद्वैतिनः
87. धर्मभूतज्ञानशब्देन किं स्वीक्रियते ?
A. कालः
C. स्वर्गः
88. इन्द्रियाणि कति विधानि ?
A. त्रिविधानि
C. चतुर्विधानि
- B. द्रव्यम्
D. तेजः
- B. पृथिवीलोके
D. वरुणलोके
- B. प्रत्यक्षम्
D. शब्दः
- B. तैजसत्वस्य
D. जलीयत्वस्य
- B. नित्यम्
D. सूक्ष्मम्
- B. नृसिंहभट्टोपाध्यायः
D. मधुसूदनसरस्वती
- B. मुण्डके
D. छान्दोग्ये
- B. वार्त्तिककाराः
D. भामतीकाराः
- B. बृहदारण्यकोपनिषदि
D. मुण्डकोपनिषदि
- B. द्वैतिनः
D. न केऽपे
- B. बुद्धिः
D. प्रकृतिः
- B. द्विविधानि
D. नानाविधानि

89. कर्म कतिविधं भवति ?
 A. त्रिविधम्
 B. द्विविधम्
 C. पञ्चविधम्
 D. चतुर्विधम्
90. देह एव आत्मा इति के वदन्ति ?
 A. सांख्याः
 B. अद्वैतिनः
 C. चार्वाकाः
 D. शाक्ताः
91. योऽज्ञातः सन्दिग्धो विपर्यस्तो वा भवति सो हि शास्त्रस्य ।
 A. प्रयाजनम्
 B. सम्बन्धः
 C. विषयः
 D. कर्ता
92. कथितानि सदुक्तिभिः इत्यत्र सदुक्तयः काः ?
 A. उपमानानि
 B. सदागमाः
 C. पुराणानि
 D. हेत्वाभासः
93. सदायुक्ताः के ?
 A. वेदार्थविचारे आग्रहवन्तः
 B. चार्वाकाः
 C. मीमांसकाः
 D. वैशेषिकाः
94. वेदा ह्येवैनं ।
 A. ज्ञापयन्ति
 B. वेदयन्ति
 C. कथयन्ति
 D. बोधयन्ति
95. लक्षणमपि लक्षणनिर्धारणस्य इष्टे ।
 A. अप्रमितम्
 B. निषिद्धम्
 C. प्रमितम्
 D. बाधितम्
96. वैष्णवं शासनं कीदृशम् ?
 A. पापनाशनम्
 B. पुण्यनाशनम्
 C. धननाशनम्
 D. भाग्यनाशनम्
97. पाञ्चरात्रे कति पादाः सन्ति ?
 A. चत्वारः
 B. सप्त
 C. पञ्च
 D. त्रयः
98. तन्त्राणि कति प्रकाराणि विद्यन्ते ?
 A. पञ्च
 B. त्रीणि
 C. सप्त
 D. षट्
99. सर्वेषु शास्त्रेषु इदं प्रशास्यते ।
 A. वैखानसं
 B. स्मार्तं
 C. पाञ्चरात्रम्
 D. शैवं
100. सिद्धान्तभेदेन पाञ्चरात्रं कतिविधम् ?
 A. द्विविधम्
 B. सप्तविधम्

C. चतुर्विधम्

D. त्रिविधम्

MODEL QUESTION PAPER

Revised

पाठ्यक्रमः - Syllabus

राष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः, तिरुपतिः

विद्यावारिधिप्रवेशपरीक्षायाः पाठ्यक्रमः

बहुविकल्पात्मकाः प्रश्नाः (MCQ) - 50

पूर्णाङ्काः - 50

क्रम.सं	शास्त्रम्/विषयः	पाठ्यक्रमः
1.	व्याकरणम्	परिभाषेन्दुशेखरः - 1-20 परिभाषाः, महाभाष्यम् - पष्पशाहिकम्

Revised
16/3/23

आदर्शप्रश्नपत्रम्

(अत्र प्रश्नपत्रस्य प्रारूपमात्रं प्रदत्तम् । प्रवेशपरीक्षायां भवद्भ्यः प्रदत्तात् पाठ्यक्रमात् एव प्रश्नाः भवेयुः ।

राष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयःतिरुपतिः

विद्यावारिधिः

शास्त्रम् - व्याकरणम्

पूर्णाङ्काः - 100

(अस्मिन् प्रश्नपत्रे भागद्वयं भविष्यति । प्रत्येकस्मिन् भागे 50 बहुविकल्पीयाः

एकाङ्कीयाः प्रश्नाः भविष्यन्ति ।)

1. नृत्तावसाने नटराजराजो ननाद ढक्कां नवपञ्चवारमित्यादिकारिका कुत्रोपलभ्यते?
A पाणिनीयशिक्षायाम् B वाक्यपदीये
C नन्दिकेश्वरकाशिकायाम् D काशिकायाम्
2. नागेशमते“एकाच उपदेशोऽनुदात्तात्” इत्यादौ उपदेशशब्दः किमन्तः ?
A करणघञन्तः B भावघञन्तः
C अधिकरणघञन्तः D कर्मसाधनः
3. “मुखनासिकावचनोऽनुनासिकः” इति सूत्रे वचनः इति कस्मिन्नर्थे ल्युट् ?
A करणे B अधिकरणे
C कर्मणि D कर्तरि
4. “न वेति विभाषा” इति सूत्रस्योपयोगः –
A उभयत्रविभाषायाम् B प्राप्तविभाषायाम्
C अप्राप्तविभाषायाम् D निषेधार्थमेव
5. आभ्यन्तरप्रयत्नो भवति –
A त्रिविधः B चतुर्विधः
C पञ्चविधः D द्विविधः
6. “अ अ” इति सूत्रे दीर्घाभावः कुतः ?
A प्रयत्नभेदात् B सूत्रकारनिर्देशात्
C सवर्णदीर्घस्यानित्यत्वात् D निपातनात्
7. “अवङ् स्फोटायनस्य” इति सूत्रे स्फोटायनशब्देन किं विवक्षितम् ?
A स्फोटात्मकः शब्दः B कश्चिदाचार्यः
C ध्वनिः D यदृच्छाशब्दः
8. वर्णानामुपदेशः वृत्तिसमवायार्थः इत्यत्र समवायो नाम कः ?
A वर्णानामानुपूर्व्येण संनिवेशः B समुदायविशेषः C
वर्णसङ्घातः D समवायाख्यः सम्बन्धः
9. “वृद्धिरादैच्” इति सूत्रे“चोः कुः” इति कुत्वं कस्मान्न भवति?
A सौत्रत्वात् B भत्वात्
C छान्दसत्वात् D निपातनात्

R. V. S. S. S.
16/3/23

10. पूर्वोच्चारितः संज्ञा, परोच्चारिता संज्ञा इति नियमसत्त्वेऽपि “वृद्धिरादैच्” इति सूत्रे संज्ञाशब्दः कुतः पूर्वमुच्चार्यते?
- A लाघवार्थम् B वैशिष्ट्यप्रदर्शनार्थम्
C पूर्वोक्तनियमस्यानित्यत्वद्योतनार्थम् D मङ्गलार्थम्
11. “इको गुणवृद्धी” इति सूत्रे कः सिद्धान्तपक्षः ?
- A तच्छेषपक्षः B तदपवादपक्षः
C पदोपस्थितिपक्षः D क्रोष्ट्रीयमतम्
12. “न धातुलोप आर्धधातुके” इति सूत्रे आर्धधातुकग्रहणं कस्य विशेषणम् ?
- A लोपस्य B गुणवृद्धयोः
C पूर्वोक्तयोरुभयोः D नोभयोः
13. “ईदूदेद् द्विवचनं प्रगृह्यम्” इति सूत्रार्थवर्णनप्रसङ्गे प्रदर्शितेषु चतुर्षु पक्षेषु कतमः ज्यायान् ?
- A ईदादयो द्विवचनं प्रगृह्या इति B ईदाद्यन्तं द्विवचनं प्रगृह्यामिति
C ईदाद्यन्तं यद् द्विवचनान्तमिति D ईदाद्यन्तं यद् द्विवचनं तदन्तमीदाद्यन्तमिति
14. डिदाकारः क्व नास्ति ?
- A ईषदर्थे B क्रियायोगे
C मर्यादाभिविधौ D वाक्यस्मरणयोः
15. “सर्वादीनि सर्वनामानि” इति सूत्रेण ‘सर्व’शब्दस्य सर्वनामसंज्ञा कथं सिध्यति ?
- A तद्गुणसंविज्ञानबहुव्रीहिणा B अतद्गुणसंविज्ञानबहुव्रीहिणा
C निपातनात् D सूत्रे पाठात्
16. प्रातिपदिकार्थसूत्रे नागेशाभिमतः प्रातिपदिकार्थः कः ?
- A नियतोपस्थितिकः B प्रवृत्तिनिमित्तं तदाश्रयश्च
C लिङ्गमात्रम् D परिमाणमात्रम्
17. नागेशोक्तरीत्या किं नाम कारकत्वम्?
- A क्रियाजनकत्वम् B क्रियान्वितप्रत्ययार्थान्वयित्वम्
C क्रियान्वयित्वम् D क्रियानिमित्तत्वम्
18. सम्प्रदानं कतिविधम् ?
- A एकविधम् B द्विविधम्
C त्रिविधम् D चतुर्विधम्
19. “परिक्रयणे सम्प्रदानमन्यतरस्याम्” इत्यत्र परिक्रयणशब्दः –
- A भावल्युडन्तः B करणल्युडन्तः
C कर्मल्युडन्तः D अधिकरणल्युडन्तः
20. विप्राय हितम् इत्यत्र को हितपदार्थः ?
- A साहित्यम् B इष्टसाधनम्
C धनम् D साहाय्यम्
21. अपादानस्य कति भेदाः ?
- A द्वौ B त्रयः
C चत्वारः D पञ्च

Ravi Sankar
16/3/23

22. अन्नस्य हेतोर्वसति इत्यत्र कः षष्ठ्यर्थः ?
A हेतुहेतुमद्भावः
B सम्बन्धमात्रम्
C स्वस्वामिभावः
D आर्थिकः
23. गुरौ वसति इत्यत्र गुरुः कीदृक् अधिकरणम् ?
A औपश्लेषिकम्
B वैषयिकम्
C अभिव्यापकम्
D एतत्त्रितयेतरविलक्षणमेव
24. नागेशमते का नाम शक्तिः ?
A वाच्यवाचकभावः
B बोधजनकता
C ईश्वरेच्छा
D तादात्म्यम्
25. निपातानां द्योतकत्वसाधनाय का वृत्तिरवश्यमङ्गीकार्या ?
A लक्षणा
B निरूढलक्षणा
C व्यञ्जना
D शक्तिः

एवं क्रमेण पाठ्यक्रमानुगुणं 50 प्रश्नाः भवेयुः ।

Runak
16/3/23

पाठ्यक्रमः (Syllabus)

राष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः, तिरुपतिः

विद्यावारिधिप्रवेशपरीक्षायाः पाठ्यक्रमः

बहुविकल्पात्मकाः प्रश्नाः (MCQ) - 50

पूर्णाङ्काः - 50

03.	न्यायः	न्यायसिद्धान्तमुक्तावलिः - प्रत्यक्षानुमानशब्दखण्डाः
-----	--------	---

R. Venkatesh
16/3/23

आदर्शप्रश्नपत्रम्

अत्र प्रश्नपत्रस्य प्रारूपमात्रं प्रदत्तम् । प्रवेशपरीक्षायां भवद्भ्यः प्रदत्तात् पाठ्यक्रमात् एव प्रश्नाः भवेयुः ।

राष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयःतिरुपतिः

विद्यावारिधिः

द्वितीयभागः -न्यायशास्त्रम्

50 -अङ्काः

51. को नाम न्यायः ?
- A स्वार्थानुमानम् B परार्थानुमानम्
C पञ्चावयववाक्यम् D उभयम्
52. न्यायमते न्यायवयवाः कति ?
- A त्रीणि B पञ्च
C दश D सप्त
53. प्राचीनमते का नाम पक्षता ?
- A साध्यसंशयः B साध्यनिश्चयः
C साध्याभावनिश्चयः D सिद्ध्यभावः
54. न्यायान्तर्गतत्वे सति प्रतिज्ञाद्यन्यतमत्त्वं कस्य लक्षणम् ?
- A प्रतिज्ञायाः B अवयवस्य
C हेतोः D न्यायस्य
55. सूत्रकारमते साध्यनिर्देशः लक्षणं भवति ?
- A प्रतिज्ञायाः B उपनयस्य
C निगमनस्य D साध्यस्य
56. हेत्वाभाससामान्यनिरूपणे का सङ्गतिः ?
- A प्रसङ्गः B एककार्यकारित्वम्
C अनुभयम् D उभयम्
57. परिकरो नाम किम् ?
- A व्याप्तिः B पक्षधर्मता
C व्याप्तिपक्षधर्मते D परामर्शः
58. प्रयोजकत्वम् नाम किम् ?
- A जनकजनकतावच्छेदकरूपम् B कारणत्वम्
C जनकत्वम् D करणत्वम्

RupSathy
16/3/23

59. विशिष्टद्वयाघटित्वमस्मिंल्लक्षणे उक्तम् ?
 A प्रथमे B द्वितीये
 C तृतीये D न कुत्रापि
60. विशिष्टान्तराघटितत्वमित्यत्र अन्तरपदस्य अर्थः कः ?
 A भिन्नार्थकम् B अभिन्नार्थकम्
 C नोभयात्मकम् D स्वावच्छिन्नाविषयकप्रतीतिविषयात्मकम्
61. तात्पर्यज्ञानमत्र कारणम् ?
 A शब्दबोधसमामान्ये B नानार्थकपदबोधे
 C लाक्षणिकबोधे D न कुत्रापि
62. पदम् कतिविधम् ?
 A द्विविधम् B चतुर्विधम्
 C पञ्चविधम् D षड्विधम्
63. न्यायमते शक्तिर्नाम का ?
 A परिभाषा B आधुनिकपरिभाषा
 C वाच्यवाचकभावरूपा D ईश्वरसङ्केतः
64. वेदनित्यत्ववादिनः के ?
 A मीमांसकाः B नैयायिकाः
 C बौद्धाः D न कोऽपि
65. योग्यता नाम किम् ?
 A लक्षणाबाधः B लक्ष्याबाधः
 C अर्थाबाधः D आसत्त्यबाधः
66. स्मृतिलक्षणे मात्रपदानुपादानेऽतिव्याप्तिः कुत्र ?
 A संस्कारे B अनुमितौ
 C प्रत्यभिज्ञायाम् D शब्दे
67. एकयोक्त्या पुष्पवन्तौ दिवाकरनिशाकरौ इत्यत्र उक्तिपदार्थः कः ?
 A शक्तिः B लक्षणा
 C वचनम् D गौणी
68. कार्यान्विते शक्तिरिति कस्मिन् मते ?
 A न्यायमते B मीमांसकमते
 C वेदान्तिनां मते D सांख्यमते

Ranasthy
16/3/23

69. घटोघटः इत्यत्र कीदृशः शब्दबोधः ?
- A अभेदसंसर्गकबोधः B भेदबोधः
C अभेदप्रकारकबोधः D न बोधः
70. सिद्धान्ते राजपुरुषः इत्यत्र कीदृशः बोधः ?
- A अभेदबोधः B न बोधः
C स्वत्वप्रकारकबोधः D स्वत्वसंसर्गकबोधः
71. संसर्गमर्यादा नाम का ?
- A आकांक्षा B तात्पर्यम्
C योग्यता D न किमपि
72. प्रमायाः परतस्त्वं के स्वीकुर्वन्ति ?
- A नैयायिकाः B मीमांसकाः
C वैयाकरणाः D सांख्याः
73. ख्यातिः कतिविधा ?
- A त्रिविधा B पञ्चविधा
C बहुविधा D चतुर्विधा
74. न्यायमते प्रमाणानि कति ?
- A पञ्च B चत्वारि
C त्रीणि D षट्
75. निःश्रेयसं न्यायमते किं रूपम् ?
- A दुःखरूपम् B सुखरूपम्
C दुःखात्यन्ताभावरूपम् D चरमदुःखध्वंसरूपम्

एवं क्रमेण पाठ्यक्रमानुगुणं 50 प्रश्नाः भवेयुः ।

Renuka
16/3/23

पाठ्यक्रमः (Syllabus)

राष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः, तिरुपतिः

विद्यावारिधिप्रवेशपरीक्षायाः पाठ्यक्रमः

बहुविकल्पात्मकाः प्रश्नाः (MCQ) - 50

पूर्णाङ्काः - 50

Sl.No.	शास्त्रम् विषयः	पाठ्यक्रमः
1.	अद्वैतवेदान्तः	सिद्धान्तलेशसंग्रहः - अप्पय्यदीक्षितः

R. Venkatesh
16/3/23

आदर्शप्रश्नपत्रम्

अत्र प्रश्नपत्रस्य प्रारूपमात्रं प्रदत्तम् । प्रवेशपरीक्षायां भवद्भ्यः प्रदत्तात् पाठ्यक्रमात् एव प्रश्नाः भवेयुः ।

राष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयःतिरुपतिः

विद्यावारिधिः

द्वितीयभागः -अद्वैतवेदान्तः

50 -अङ्काः

51. सद्विविक्तत्वमिति मिथ्यात्वलक्षणम् ?
A विवरणोक्तम् B चित्सुखोक्तम्
C आनन्दबोधोक्तम् D पद्मपादोक्तम्
52. मिथ्यात्वे हेतुभूतं दृश्यत्वम् ?
A फलव्याप्यत्वं न भवति B वृत्तिव्याप्यत्वं न भवति
C अस्वप्रकाशत्वं न भवति D सर्वमेतद्भवति
53. मिथ्यात्वानुमाने पक्षतावच्छेदकं भवितुमर्हति ?
A प्रपञ्चत्वम् B विमतिः
C मिथ्यात्वम् D आत्मत्वम्
54. 'विद्वान् नामरूपाद्विमुक्तः' इति श्रुत्या सूचितं मिथ्यात्वलक्षणम् ?
A द्वितीयम् B तृतीयम्
C पञ्चम् D नैतत्किमपि
55. अविद्यातिरिक्तदोषजन्यत्वम् भवति ?
A व्यावहारिकत्वम् B प्रातिभासकत्वम्
C मिथ्यात्वम् D विनाशित्वम्
56. उदासीनत्वे सतिं द्रष्टृत्वम् भवति ?
A इन्द्रियलक्षणम् B अन्तःकरणलक्षणम्
C साक्षिलक्षणम् D जीवलक्षणम्
57. जीवन्मुक्तो भवति ?
A चरमतत्वसाक्षात्कारानन्तरम् B प्रारब्धकर्मपरिसमाप्तौ
C अविद्यायाः सर्वांशेन निवृत्तौ D अविद्यालेशानुवृत्तौ
58. कर्मावबोधानन्तर्यम् अभशब्दार्थो न ?
A कर्मज्ञानस्य अनुपयोगात्
B कर्मविधीनां स्वार्थे प्रामाण्यायोगात्

Ravestry
16/3/23

- C कर्मज्ञानस्य अधिकारिविशेषणत्वायोगान्
D मुमुक्षोः कर्तव्यसामान्याभावात्
59. 'तर्काप्रतिष्ठाना'दिति सूत्रमस्ति ?
A विलक्षणत्वाधिकरणे
B आरम्भणाधिकरणे
C परमाणुजगदकारणत्वधिकरणे
D रचनानुपपत्त्यधिकरणे
60. अनावृत्तिः शब्दादिति सूत्रम् ?
A क्रममुक्तिपरम्
B विदेहकैवल्यपरम्
C जीवन्मुक्तिपरम्
D श्रवणाद्यावृत्तिनिषेधपरम्
61. भामत्याम् 'अविद्याद्वितयं' किम् ?
A मूलाविद्या, तूलाविद्या च
B समष्ट्यज्ञानं, व्यष्ट्यज्ञानं च
C विद्या, अध्यासश्च
D अविद्या तत्संस्कारश्च
62. 'अवभासोऽध्यास' इत्येतत्संक्षिप्तलक्षणमित्याह ?
A भामतीकारः
B विवरणकारः
C पञ्चपादिकाकारः
D भाष्यकारः
63. वेदान्तिभिर्नाङ्गीक्रियते ?
A वेदाः परमात्मना सृष्टाः इति
B वेदाः अपौरुषेयाः इति
C वेदाः अनित्याः इति
D ईश्वरप्रामाण्याद्वेदप्रामाण्यमिति
64. अथातो ब्रह्मजिज्ञासा इत्यत्र अथशब्दार्थः ?
A मङ्गलम्
B आनन्तर्यम्
C हेतुः
D अधिकारः
65. सर्वं खल्विदं ब्रह्म तज्जलानिति वाक्यं कस्याधिकरणस्य विषयवाक्यम् ?
A सर्वत्रप्रसिध्यधिकरणम्
B जिज्ञासाधिकरणम्
C अन्तराधिकरणम्
D ईक्षत्यधिकरणम्
66. तत्सृष्ट्वा तदेवानुप्राविशत्' इदं च वाक्यम् अत्र वर्तते ?
A मुण्डके
B श्वेताश्वतरोपनिषदि
C तैत्तरीये
D माण्डूक्ये
67. अविद्यात्मिका हि बीजशक्तिः अव्यक्तशब्दनिर्दिश्या इति पङ्क्तिः अत्र उपलभ्यते ?
A शांकरे भाष्ये
B अद्वैतसिद्धौ
C सिद्धान्तलेशसंग्रहे
D परिभाषायां

Renekoty
16/3/23

68. क्वचिदप्युपाधौ सत्वेन प्रतीत्यनर्हत्वम् ?
 A दृश्यत्वम् B मित्यात्वम्
 C सत्त्वम् D अत्यन्तासत्त्वम्
69. कदाचित् कथञ्चित् चिद्विषयत्वम् अस्य विकल्पः ?
 A दृश्यत्वस्य B मिथ्यात्वस्य
 C आधेः D अनिर्वचनीयस्य
70. न वयम् अभेदं ब्रूमः भेदं व्यासेधाम इति वचनम् ?
 A शंकराचार्याणां B मधुसूदनसरस्वतीनाम्
 C भामतीकारणाम् D अप्पय्यदीक्षितानाम्
71. क्षेत्रज्ञं चापि मां विद्धिः इत्यत्र क्षेत्रज्ञः ?
 A मुनूष्यः B जीवः
 C परमात्मा D श्रीकृष्णः
72. नित्य प्रलयः?
 A सुषुप्तिः B सर्वकार्यध्वंसः
 C विष्णोः इच्छासमयः D भावकार्यध्वंसः
73. उक्तं नाम?
 A शस्त्रविशेषः B गानविशेषः
 C मन्त्रविशेषः D यागविशेषः
74. अनश्नन्नन्योः ?
 A निद्राति B आविष्करोति
 C तूष्णींनिष्ठति D अभिचाकषीति
75. 'भूतान्यवन्ति' इत्यत्र अवन्ति इत्यस्य अर्थः ?
 A प्रीणयन्ति B उत्पादयन्ति
 C परिपालयन्ति D तिष्ठन्ति

एवं क्रमेण पाठ्यक्रमानुगुणं 50 प्रश्नाः भवेयुः ।

Ravishankar
16/3/23

आदर्शप्रश्नपत्रम्

अत्र प्रश्नपत्रस्य प्रारूपमात्रं प्रदत्तम् । प्रवेशपरीक्षायां भवद्भ्यः प्रदत्तात् पाठ्यक्रमात् एव प्रश्नाः भवेयुः ।

राष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयःतिरुपतिः

विद्यावारिधिः

विषयः - विशिष्टाद्वैतवेदान्तः

पूर्णाङ्काः -100

1. उपादानं किं भवति ?
A द्रव्यम्
B अद्रव्यम्
C गुणाः
D न किमपि
2. निर्विशेषब्रह्मवादिनः के ?
A द्वैतिनः
B अद्वैतिनः
C विशिष्टाद्वैतिनः
D न कोऽपि
3. द्रव्यं कति विधम् ?
A त्रिविधम्
B चतुर्विधम्
C द्विविधम्
D पञ्चविधम्
4. समत्रैगुण्या का ?
A मूलप्रकृतिः
B विकृतिः
C पृथिवी
D आपः
5. इन्द्रियाणि कति विधानि ?
A त्रिविधानि
B द्विविधानि
C चतुर्विधानि
D पञ्चविधानि
6. विशिष्टस्पर्शवत्त्वे सति रूपशून्यत्वम् कस्य लक्षणम् ?
A अग्नेः
B पृथिव्यः
C वायोः
D आकाशस्य
7. 'अल्पपरिमाणत्वे सति ज्ञातृत्वम्' कस्य लक्षणम् ?
A जीवस्य
B ईश्वरस्य
C जडस्य
D कालस्य
8. महनीयविषये प्रीतिः का ?
A वात्सल्यः
B भक्तिः
C प्रपत्तिः
D शरणागतिः

Ramdas
16/3/23

9. परमपदपर्यङ्कारोहणादिकं कस्य फलम्?
- A संसारस्य B मोक्षस्य
C सामान्यज्ञानस्य D जडस्य
10. सर्वेश्वरत्वम्' कस्य लक्षणम् ?
- A ईश्वरस्य B बद्धजीवस्य
C मुक्तस्य D नित्यजीवस्य
11. त्रिगुणद्रव्यव्यतिरिक्तत्वे सति सत्त्ववत्त्वम्' इति कस्य लक्षणम् ?
- A जीवस्य B नित्यविभूतेः
C धर्मभूतज्ञानस्य D कालस्य
12. जीवः कतिविधः ?
- A त्रिविधः B चतुर्विधः
C पञ्चविधः D द्विविधः
13. संयोगरहितम्' किम् ?
- A अद्रव्यम् B द्रव्यम्
C महत् D इन्द्रियम्
14. "तत्त्वनिर्णय"ग्रन्थकारः कः?
- A श्रीवेङ्कटनाथः B वात्स्यवरदाचार्यः
C श्रीवरदविष्णुः D रङ्गरामानुजाचार्यः
15. अस्मदादिश्रोत्रग्राह्यः पञ्चभूतवर्ती' कः?
- A शब्दः B रसः
C गन्धः D रूपम्
16. सुरभिरसुरभिश्च कस्य भेदः ?
- A रसस्य B गन्धस्य
C रूपस्य D स्पर्शस्य
17. कः उपनिषद्भाष्यकारः ?
- A भगवद्रामानुजाचार्यः B श्रीवरदविष्णुः
C श्रीवेङ्कटनाथः D श्रीरङ्गरामानुजाचार्यः
18. श्रीभाष्यकारः कः ?
- A भगवद्रामानुजाचार्यः B वेदान्तदेशिकः
C यामुनाचार्यः D नाथमुनिः

Ramdas
16/3/23

19. ब्रह्मसूत्रग्रन्थे अविरोधाध्यायः कः ?
- A प्रथमोऽध्यायः B द्वितीयोऽध्यायः
C तृतीयोऽध्यायः D चतुर्थोऽध्यायः
20. न्यायसिद्धाञ्जनग्रन्थकारः कः ?
- A श्रीवेदान्तदेशिकः B भगवद्रामानुजाचार्यः
C रङ्गरामानुजाचार्यः D श्रीयामुनाचार्यः
21. स्तोत्ररत्नग्रन्थकारः कः ?
- A यामुनाचार्यः B नाथमुनिः
C वेदान्तदेशिकः D वरदविष्णुः
22. श्रीभाष्यमङ्गलाचरणे कः भगवान् स्तूयते ?
- A श्रीनिवासः B घटिकाद्रिसिंहः
C श्रीदेवराजः D श्रीरङ्गनाथः
23. वैराग्यपादः' ब्रह्मसूत्रस्य कस्मिन् अध्याये वर्तते ?
- A प्रथमाध्याये B द्वितीयाध्याये
C तृतीयाध्याये D चतुर्थाध्याये
24. न्यासविद्यायाः अपरं नाम किम् ?
- A प्रपत्तिः B भक्तिः
C स्तुतिः D नमस्कारः
25. गद्यत्रयग्रन्थे इदं नान्तर्भवति ।
- A श्रीरङ्गगद्यम् B श्रीनिवासगद्यम्
C शरणागतिगद्यम् D श्रीवैकुण्ठगद्यम्

एवं क्रमेण पाठ्यक्रमानुगुणं 50 प्रश्नाः भवेयुः ।

Remedy
16/3/23

पाठ्यक्रमः - Syllabus

राष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः, तिरुपतिः

विद्यावारिधिप्रवेशपरीक्षायाः पाठ्यक्रमः

बहुविकल्पात्मकाः प्रश्नाः (MCQ) - 50

पूर्णाङ्काः - 50

क्रम.सं	शास्त्रम्/विषयः	पाठ्यक्रमः
1.	द्वैतवेदान्तः	विष्णुतत्त्वविनिर्णयः – वेदापौरुषेयत्वसमर्थनपर्यन्तम्

RUNASTY
16/3/23

आदर्शप्रश्नपत्रम्

अत्र प्रश्नपत्रस्य प्रारूपमात्रं प्रदत्तम् । प्रवेशपरीक्षायां भवद्भ्यः प्रदत्तात् पाठ्यक्रमात् एव प्रश्नाः भवेयुः ।

राष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयःतिरुपतिः

विद्यावारिधिः

विषयः - द्वैतवेदान्तः

पूर्णाङ्काः -100

51. आचार्यमध्वैः कति प्रकरणानि लिखितानि ?
- A पञ्चप्रकरणानि B त्रीणिप्रकरणानि
C दशप्रकरणानि D षट् प्रकरणानि
52. पद्यमाला केन विरचिता ?
- A श्रीजयतीर्थमुनिना B व्यासमुनिना
C मध्वाचार्येण D राजमुनिना
53. उपाधिखण्डनम् कैः विरचितम् ?
- A मध्वाचार्यैः B व्यासतीर्थैः
C नारायणतीर्थैः D सत्यतीर्थैः
54. एतेषु अन्यतमत् सूत्रलक्षणान्तर्गतम्
- A सारवत्त्वम् B लघुत्वम्
C महत्त्वम् D कठिनत्वम्
55. भगवतः मध्यमप्रसादात् कीदृशं फलं भवति ?
- A स्वर्गः B नरकम्
C जनलोकादि D वैकुण्ठलोकादि
56. अधिकारिणः कतिविधाः ?
- A त्रिविधा B पञ्चविधा
C अनेकविधा D षड्विधाः
57. सङ्गतिः कतिधा प्रोक्ता ?
- A पञ्चधा B त्रिविधा
C अनेकधा D षड्विधा

Ravesth
16/3/23

58. वेदमुत्सन्नमित्यत्र उत्सन्नशब्दार्थः कः ?
 A आविष्कृतम् B तिरोहितम्
 C अपावृतम् D संवलितम्
59. विष्णुः योगिनां कुत्रोपास्यः ?
 A सर्वत्र B उदरे
 C हृदये D सर्वक्रियासु
60. द्वैतमतानुसारं ब्रह्मसूत्रेषु कतिअध्यायाः सन्ति ?
 A चत्वारः B पञ्च
 C दश D षट्
61. द्वैतमतानुसारं ब्रह्मसूत्रग्रन्थस्य तृतीयाध्याये प्रथमपादे किं प्रतिपाद्यते ?
 A भक्तिः B प्रपत्तिः
 C विरक्तिः D मुक्तिः
62. अनुबन्धाः कति ?
 A दश B पञ्च
 C चत्वारः D षट्
63. यस्य धर्माधर्मौ नाभिमतौ सः _____ न स्यात् ।
 A मुक्तः B धर्मः
 C समयी D विषयी
64. वेदानां पञ्चमो वेदः कः ?
 A सामवेदः B सर्ववेदः
 C इतिहासपुराणः D सङ्गीतवेदः
65. प्रमाणाधीना का ?
 A प्रमातृसिद्धिः B प्रमेयसिद्धिः
 C श्रोतृसिद्धिः D पितृसिद्धिः
66. प्रतिज्ञायाः कीदृशः अर्थः हेतुना साध्यः ?
 A सिद्धः B असिद्धः
 C सम्भावितः D परिभावितः

Rupesh
16/3/23

67. कस्य विरोधादप्रामाण्यम् आगमस्य ?
- A अनुमानविरोधात् B श्रुतिविरोधात्
C ज्ञानविरोधात् D आगमविरोधात्
68. प्राबल्यम् ----- जात्या तेषु त्रिषु स्मृतम् ।
- A उपमानस्यैव B अनुमानस्यैव
C आगमस्यैव D प्रत्यक्षस्यैव
69. भेदः किं स्वरूपः ?
- A प्रतियोगिस्वरूपः B धर्मस्वरूपः
C धर्मिस्वरूपः D ज्ञानस्वरूपः।
70. द्वैतमते उद्देशसिद्धिं विना साध्यपर्यवसानम् ----- इत्युच्यते ।
- A अवान्तरता B स्वप्रकाशता
C अर्थान्तरता D ज्ञेयता
71. न्यायामृतस्य कर्तारः के ?
- A श्रीजयमुनयः B रामतीर्थाः
C व्यासतीर्थाः D चक्रतीर्थाः
72. द्वैतमतानुसारम् अर्थापत्तिः कुत्र अन्तर्भवति ?
- A प्रत्यक्षे B उपमाने
C अभावे D अनुमाने
73. स्वापं प्रापयति कल्पावसाने इत्यत्र स्वापशब्दार्थः कः ?
- A मुक्तिम् B सुखम्
C दुःखम् D विरक्तिम्
74. शब्दशक्तिविषये द्वैतवादिनां कः वादः ?
- A अभिधानवादः B अभिहितान्वयवादः
C अन्विताभिधानवादः D अवादः
75. ----- कर्म च कालश्च स्वभावो जीव एव च यदनुग्रहतः सन्ति ।
- A अविद्या B द्रव्यम्
C जीवः D ईश्वरो

एवं क्रमेण पाठ्यक्रमानुगुणं 50 प्रश्नाः भवेयुः ।

Rangshy
16/3/23

पाठ्यक्रमः (Syllabus)

राष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः, तिरुपतिः

विद्यावारिधिप्रवेशपरीक्षायाः पाठ्यक्रमः

बहुविकल्पात्मकाः प्रश्नाः (MCQ) - 50

पूर्णाङ्काः - 50

04.	आगमः	पाद्मसंहिता (ज्ञानपादः एवं योगपादः)
-----	------	-------------------------------------

R. V. S. S. S.
16/3/23

आदर्शप्रश्नपत्रम्

अत्र प्रश्नपत्रस्य प्रारूपमात्रं प्रदत्तम् । प्रवेशपरीक्षायां भवद्भ्यः प्रदत्तात् पाठ्यक्रमात् एव प्रश्नाः भवेयुः ।

राष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयःतिरुपतिः

विद्यावारिधिः

विषयः - आगमः

पूर्णाङ्काः -100

51. दशसु नाडीषु एतौ द्वौ मुख्यौ ?
A प्राणापानौ
B प्राणोदानौ
C व्यानसमानौ
D व्यानोदानौ
52. विष्णोर्विभूतिः का ?
A लता
B लक्ष्मी
C वनिता
D गौरी
53. स्वाङ्गुलीभिः षण्णवत्यङ्गुलः कः ?
A अक्षरः
B देहः
C रामः
D कृष्णः
54. परमात्मनो जीवात्मना चिन्तनं किम् ?
A ध्यानम्
B अस्तेयम्
C लज्जा
D यमः
55. क्रियाधिकारस्य ग्रन्थकर्ता कः ?
A भृगुमहर्षिः
B कश्यपः
C अत्रिः
D मरीचिः
56. आगमप्रामाण्यस्य ग्रन्थकर्ता कः ?
A यामुनाचार्यः
B रामानुजः
C कृष्णमाचार्यः
D राघवाचार्यः
57. आषाढाजिनसंयुक्तः कः ?
A बलरामः
B वामनः
C वराहः
D कालीयमर्दनः
58. धनुर्धारी परशुपाणिः कः ?
A जमदग्निः
B श्रीरामः
C श्रीकृष्णः
D वामनः

RLN Sankhy
16/3/23

59. तस्य वाले नृत्यन् विस्मयोत्फुल्ललोचनः कः ?
 A नृसिंहः B कालीयमर्दनः
 C कल्की D रामः
60. शिंशुमारवधार्थं गरुडस्कन्धमारूढ्य वेगेन समागतः कः ?
 A परमशिवः B श्रीमन्नारायणः
 C श्रीरामः D रामानुजः
61. अर्धं वैष्णवरूपः अथार्धं शङ्कररूपः कः ?
 A लक्ष्मीनारायणः B हरिशङ्करः
 C पार्वतीपरमेश्वरौ D रुक्मिणीकृष्णौ
62. अर्चनं कतिविधम् ?
 A पञ्चविधम् B सप्तविधम्
 C द्विविधम् D नवविधम्
63. श्रीः कतिविधा ?
 A द्विविधा B पञ्चविधा
 C त्रिविधा D षड्विधा
64. पञ्चसु रात्रिषु पञ्चभ्यः श्रीमन्नारायणेन उपदिष्टं शास्त्रं किम् ?
 A पाशुपतम् B वैखानसम्
 C पाञ्चरात्रम् D गाणापत्यम्
65. आढ्यमात्रेण येन केन चित् ऐश्वर्येण युक्ता श्रीः का ?
 A राजश्रीः B विद्याश्रीः
 C पद्मश्रीः D धनश्रीः
66. तापसंस्कारः कस्मिन् आगमे उपदिष्टः ?
 A पाञ्चरात्रे B शैवे
 C वैखानसे D पाशुपते
67. जीवात्मा ज्ञता चेत् परमात्मा कः ?
 A ज्ञेयः B ज्ञानम्
 C दुर्लभः D सुलभः
68. विमानार्चनाकल्पोक्त योगाङ्गानि कति ?
 A अष्टौ B सप्त
 C पञ्च D नव

Reverse
16/3/23

69. विखनसमुनेः शिष्याः कति ?
 A चत्वारः B सप्त
 C नव D दश
70. कारणागमस्य ग्रन्थोपदेशः कः ?
 A ब्रह्मा B विष्णुः
 C परमशिवः D गणपतिः
71. विष्णोः अवतारविशेषाः कति ?
 A दश B विंशतिः
 C सप्तदश D पञ्चदश
72. नृपसेनाचमूनाथनिवेशनं किम् ?
 A ग्रामः B शिबिरम्
 C नगरम् D पट्टणम्
73. परमशिवस्य पञ्चभ्यः मुखेभ्यः समागतः आगमः कः ?
 A शैवागमः B पाञ्चरात्रागमः
 C वैखानसागमः D कौमारागमः
74. समूर्तार्चनं कतिविधम् ?
 A त्रिविधम् B द्विविधम्
 C पञ्चविधम् D नवविधम्
75. द्वीपान्तरगतद्रव्यक्रयविक्रयाधिष्ठितं किम् ?
 A पत्तनम् B सेनामुखम्
 C शिबिरम् D राजधानी

एवं क्रमेण पाठ्यक्रमानुगुणं 50 प्रश्नाः भवेयुः ।

Ravishankar
16/3/23

पाठ्यक्रमः - Syllabus

राष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः, तिरुपतिः

विद्यावारिधिप्रवेशपरीक्षायाः पाठ्यक्रमः

बहुविकल्पात्मकाः प्रश्नाः (MCQ) - 50

पूर्णाङ्काः - 50

क्रम.सं	शास्त्रम्/विषयः	पाठ्यक्रमः
1.	साहित्यम्	काव्यप्रकाशःआदितःषडुल्लासाः दशरूपकम्- प्रथमद्वितीयतृतीयप्रकाशा एव।

R. Sastri
16/3/23

आदर्शप्रश्नपत्रम्

अत्र प्रश्नपत्रस्य प्रारूपमात्रं प्रदत्तम् । प्रवेशपरीक्षायां भवद्भ्यः प्रदत्तात् पाठ्यक्रमात् एव प्रश्नाः भवेयुः ।

राष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयःतिरुपतिः

विद्यावारिधिः

शास्त्रम्/विषयः - साहित्यम्

पूर्णाङ्कः 100

- मेघदूतकाव्यस्य मल्लिनाथविरचितव्याख्यायाः नाम किम् ?
A जीवातुः B बालप्रिया
C सञ्जीवनी D घण्टापथः
- 'मेघदूते चटुलशफरोद्धर्तनप्रेक्षितानि' इति कस्याः नद्याः विशेषणम्?
A निर्विन्ध्या B रेवा
C गम्भीरा D सरस्वती
- शरीरं तावदिष्टार्थव्यवच्छिन्ना पदावली इति केन उक्तम् ?
A दण्डिना B मम्मटेन
C विश्वनाथेन D भामहेन
- बिभत्सरसस्य स्थायीभावः कः?
A भयम् B बिभत्सता
C शोकः D जुगुप्सा
- अनुमितिवादस्य प्रवर्तकः कः?
A भरतः B भट्टनायकः
C श्रीशङ्कुकः D भट्टलोल्लटः
- काव्यस्यात्माध्वनिः इति कस्य मतम्?
A मम्मटस्य B भामहस्य
C आनन्दवर्द्धनस्य D विश्वनाथस्य
- कात्याशास्त्रसम्बद्धा अंशाः कस्मिन् पुराणे चर्चिताः?
A अग्निपुराणे B वायुपुराणे
C भागवते D स्कान्दे
- क्वसूर्यप्रभवोवंशः क्वचाल्पविषयामतिः । तितीर्षुर्दुस्तरंमोहादुडुपेनास्मिसागरम् ॥
पद्येऽस्मिन्कः अलङ्कारः?
A उपमा B रूपकम्
C अर्थान्तरन्यासः D निदर्शना
- 'पुण्यवन्तोहिदुःखभाजोभवन्ति' वेणीसंहारेचतुर्थे अंके कस्येयमुक्तिः ?
A दुर्योधनस्य B कृष्णस्य
C भीमस्य D युधिष्ठिरस्य

Ravishankar
16/3/23

10. 'स्वसिद्धयेपराक्षेपः परार्थस्वसमर्पणम्' इति का ?
- A लक्षणालक्षणा B शुद्धालक्षणा
C उपादानलक्षणा D उपमा
11. अधीतिबोधाचरणप्रचारणैर्दशाश्रतस्रः प्रणयन्नुपाधिभिः' इति कुत्र अस्ति?
- A रघुवंशे B रसगङ्गाधरे
C रत्नावल्याम् D नैषधीयचरिते
12. अधोनिर्दिष्टानि समुचितक्रमेण योजयित्वा उत्तरक्रमचयनं कुरुत ।
1. समावर्तनम् अ - शूद्रकः
2. मृच्छकटिकम् आ - वी. राघवन्
3. मालतीमाधवम् इ - अम्बिकादत्तव्यासः
4. अनार्कली ई - भवभूतिः
- A 1. आ 2. अ 3. ई 4. इ B 1. ई. 2. अ 3. आ 4. इ
C 1. अ 2. ई 3. आ 4. इ D 1. इ 2. अ 3. ई 4. आ
13. चलापाङ्गां दृष्टिं स्पृशसिबहुशोवेपथुमतीं । रहस्याख्यायीवस्वनसि मृदु कर्णान्तिकचरः । करं व्याधुन्वत्याः पिबसि रतिसर्वस्वमधरम् । वयं तत्त्वोन्वेषान्मधुकरहतास्त्वं खलु कृती ॥ पद्यमिदं कः वदति?
- A नलः दमयन्तीम् उद्दिश्य B दुष्यन्तः शकुन्तलामुद्दिश्य
C दुष्यन्तः भ्रमरमुद्दिश्य D उदयनः भ्रमरमुद्दिश्य
14. 'वार्द्धक्येमुनीवृत्तीनांयोगेनान्तेतनुत्यजाम्' इति कुत्र अस्ति?
- A स्वप्नवासवदत्तनाटके B हर्षचरिते
C काव्यप्रकाशे D रघुवंशे
15. भावकत्वव्यापारेणभाव्यमानः स्थायी सत्त्वोद्रेकप्रकाशानन्दमयसंविद्धिश्रान्तिसतत्त्वेनभोगेनभुज्यतेरसः। इति कस्य मतम् ?
- A श्रीशङ्कुकस्य B भट्टलोल्लटस्य
C भरतस्य D भट्टनायकस्य
16. यौवनारम्भे च प्रायः शास्त्रजलप्रक्षालननिर्मलापि कालुष्यमुपयातिबुद्धिः॥ इत्यस्मिन्वाक्येकः अलङ्कारः प्रयुक्तः ?
- A रूपकम् B उपमा
C उत्प्रेक्षा D स्वभावोक्तिः
17. वाच्य एववाक्यार्थ इति केषाम् अभिप्रायः ?
- A अभिहितान्वयवादिनाम् B अन्विताभिधानवादिनाम्
C मीमांसकानाम् D भाट्टानाम्

Ravi
16/3/23

18. किं संस्कृतप्रायोवाग्व्यापारो नटाश्रयः?
A वीथी	B गोष्ठी
C भारती	D सात्वती
19. गुणीभूतव्यङ्ग्यस्य कति भेदाः ?
A 9	B 8
C 4	D 2
20. न हिरसादृते कश्चिदर्थः प्रवर्त्तते – इति कस्य उक्तिः?
A मम्मटस्य	B भामहस्य
C विश्वनाथस्य	D भरतस्य
21. करुणरसस्य वर्णः कः?
A रक्तवर्णः	B श्वेतवर्णः
C कपोतवर्णः	D पीतवर्णः
22. अनुमानेऽन्तर्भावसर्वस्यैव ध्वनेः प्रकाशयितुम् इति कुत्र अस्ति ?
A व्यक्तिविवेके	B ध्वन्यालोके
C काव्यादर्शे	D काव्यालङ्कारे
23. कुमारविजयमहाकाव्यस्य कर्ता कः?
A राधावल्लभत्रिपाठी	B रवीन्द्रनाथटागोर
C रेवाप्रसादद्विवेदी	D रमाकान्तशुक्लः
24. राकासुधाकरमुखीतरलायताक्षी इति पद्यं कस्य उदाहरणम्?
A रसाभासस्य	B भावाभासस्य
C भावोदयस्य	D भावसन्धेः
25. वस्तुधर्मः कति विधः?
A त्रिविधः	B चतुर्विधः
C दशविधः	D द्विविधः

एवं क्रमेण पाठ्यक्रमानुगुणं 50 प्रश्नाः भवेयुः ।

Review
16/3/23

पाठ्यक्रमः (Syllabus)

राष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः, तिरुपति:

विद्यावारिधिप्रवेशपरीक्षायाः पाठ्यक्रमः

बहुविकल्पात्मकाः प्रश्नाः (MCQ) - 50

पूर्णाङ्काः - 50

विषयः - शिक्षाशास्त्रम्

पाठ्यक्रमः (Only for Education)

I. शिक्षादर्शनं समाजशास्त्रञ्च

1. शिक्षादर्शनम्, शिक्षायाः प्रकाराः कार्याणि च
2. शिक्षायाः उद्देश्येषु आदर्शेषु पाठ्यचर्यायां गुरुशिष्यसम्बन्धेषु दार्शनिक विचारधारायाः प्रभावः।
3. आदर्शवादः, प्रकृतिवादः, यथार्थवादः, व्यवहारवादः च
4. मूल्यप्रकाराः - व्यक्तिगत, सामाजिक, आध्यात्मिकमूल्यानि च।
5. समाजिकीकरणस्य अभिकरणानि (कुटुम्बम्, विद्यालयः, समवयस्कगणः)

II. शिक्षामनोविज्ञानम्

1. अधिगमः
2. बुद्धिः
3. व्यक्तित्वम्
4. स्मृतिः
5. अभिवृत्तिः

Review
16/3/23

III. भारतीयशिक्षायाः इतिहासः समस्याश्च

1. संविधानेशिक्षासम्बद्धाः धाराः (Articles)
2. स्वातन्त्र्योत्तरकालीनशिक्षायोगाः
3. राष्ट्रियशिक्षानीतिः 1986, कार्ययोजना 1992
4. राष्ट्रियशिक्षानीतिः - 2020
5. UGC, NCERT, NCTE, NAAC. एतासां संस्थानां सामान्यपरिचयः

IV. संस्कृतशिक्षणम् – शास्त्रशिक्षणम् (साहित्यं व्याकरणं च)

1. संस्कृतशिक्षणविधयः
2. भाषाकौशलानि
3. दृश्यश्रव्योपकरणानि
4. साहित्यशिक्षणविधयः-टीकाविधिः, कथाकथनविधिः
5. व्याकरणशिक्षणविधयः- सूत्रविधिः, भाष्यविधिः, परियोजनाविधिः

V. शैक्षिकतन्त्रज्ञानम्

1. अध्यापनस्तराः- स्मृतिस्तरः, अवबोधस्तरः, स्वतन्त्रस्तरः
2. भाषाप्रयोगशाला, अभिक्रमिताधिगमः, सूक्ष्मशिक्षणं च
3. विविधप्रकारक – प्रक्षेपक – अप्रक्षेपक – साधनानितेषाम् उपयोगश्च
4. सम्प्रेषणम्- प्रकाराः
5. सङ्गणकसहकृताधिगमः (CAL), सङ्गणकसहकृतानुदेशनम्

R. S. S. S.
16/3/23

आदर्शप्रश्नपत्रम्

अत्र प्रश्नपत्रस्य प्रारूपमात्रं प्रदत्तम् । प्रवेशपरीक्षायां भवद्भ्यः प्रदत्तात् पाठ्यक्रमात् एव प्रश्नाः भवेयुः ।

राष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयःतिरुपतिः

विद्यावारिधिः

विषयः - शिक्षाशास्त्रम्

पूर्णाङ्काः -100

- परियोजनाविधिः केन सह सम्बद्धः अस्ति ?
A आदर्शवादेन सह
B प्रयोजनवादेन सह
C प्रकृतिवादेन सह
D यथार्थवादेन सह
- उपसम्पदा संस्कारः कया सह सम्बद्धः वर्तते ?
A जैनशिक्षया सह
B चार्वाकशिक्षया सह
C बौद्धशिक्षया सह
D मुस्लिंशिक्षया सह
- अधोनिर्दिष्टेषु यथार्थवादी कः ?
A प्लेटो
B जॉन् लॉक्
C अरिस्टाटिल्
D विलियम् जेम्स्
- स्वामिदयानन्दसरस्वतेः बाल्यनाम किम् ?
A दयानन्दः
B नरेन्द्रः
C मूलशङ्करः
D चन्द्रशेखरः
- मनोवैज्ञानिकेषु अयं समग्रवादी वर्तते ?
A ई.एल थार्नडैक्
B एड्वर्ड टोलमन्
C बि.एफ.स्किन्नर
D मेक्स वर्धिमर
- 'प्रेरक-प्रतिक्रिययोः सामीप्यवशात् निबन्धनं भवति' इति केन प्रतिपादितम् ?
A ऐ.पि.पावलोव्
B इ.आर. गुथरी
C ई. एल. थार्नडैक्
D सि. एल्. हल्
- चन्द्रमोहनभाटियामहोदयेन निर्मिता बुद्धिपरीक्षा कीदृशी ?
A वैयक्तिक-अशाब्दिक-बुद्धिपरीक्षा
B वैयक्तिक-शाब्दिक-बुद्धिपरीक्षा
C सामूहिक-अशाब्दिक-बुद्धिपरीक्षा
D सामूहिक-शाब्दिक-बुद्धिपरीक्षा
-कस्यांश्चित् व्यक्तौ संस्थायां वस्तुनि वा मनुष्यस्य विशिष्टभावनां द्योतयति ?
A अभिरुचिः
B अभिवृत्तिः
C अभिक्षमता
D अवधानम्
- समूहकारकबुद्धिसिद्धान्तस्य (Group factor theory of Intelligence) प्रतिपादकः कः ?

Rw...
16/3/23

- A जीन् पियाजे
C स्पियर्मन्
- B थार्नडैक्
D थर्सटन्
10. ब्रिटिष् शासनकाले कस्य पत्रस्य प्रस्तावात्परं भारते प्राच्यपाश्चात्यशिक्षाविवादः समुत्पन्नः?
A 1813 वर्षस्य आज्ञापत्रम्
B 1835 वर्षस्य मेकाले विवरणपत्रम्
C 1854 वर्षस्य वुड्घोषणापत्रम्
D 1882 वर्षस्य हण्टर् आयोगः
11. भारतीयसंविधानस्य कस्मिन् अनुच्छेदे धार्मिकशिक्षायाः प्रस्तावः वर्तते ?
A 45 तमे
B 46 तमे
C 28 तमे
D 29 तमे
12. 'अन्ताराष्ट्रियमातृभाषादिवसः' कदा परिपाल्यते?
A मार्च - 21
B फेब्रवरी - 21
C मे - 21
D सेप्टेम्बर -21
13. 'Vision and Roadmap for the Development of Sanskrit: Ten year perspective plan' इति समितेः अध्यक्षः कः ?
A श्री चमूकृष्णशास्त्री
B प्रो. कुटुम्बशास्त्री
C श्री.एन् गोपालस्वामी
D प्रो. सत्यव्रतशास्त्री
14. प्रकृतिवादाधारितशिक्षायां कुत्र अधिकं बलं दीयते ?
A दर्शने
B मनोविज्ञाने
C समाजशास्त्रे
D अर्थशास्त्रे
15. अस्तित्ववादस्य प्रवर्तकः कः?
A कीर्केगार्ड
B गेब्रियल मार्सेल्
C नीत्से
D जीन् पाल सार्त्रे
16. वैज्ञानिकयथार्थवादस्य प्रवर्तकः कः ?
A विशप् बर्कले
B इमेन्युएल काण्ट्
C जॉन् लॉक्
D डेविड्ह्यूम्
17. प्रकृतिवादे अध्यापकः कः ?
A निर्देशकः
B वाटिकायाः रक्षकः
C नेता
D अनुशास्ता
18. वेदान्तदर्शने ज्ञानं नाम किम् ?
A अविद्यायाः निवारणम्
B विद्यायाः प्राप्तिः
C अनुमानम्
D अवगमनम्

Runesty
16/3/23

19. पञ्जरस्थतृप्तमार्जारः बहिस्थं मांसखण्डमादातुं न यतते, यतः ?
 A सः द्वारोद्घाटनं न जानाति
 B तस्य बुभुक्षा नास्ति
 C मांसखण्डे रुचिः नास्ति
 D सः प्रयत्नेन श्रान्तः
20. पियाजे मते बौद्धिकविकासे आत्मसात्करणेन सह अन्या का प्रक्रिया महत्त्वपूर्णा भवति ?
 A आत्मसंज्ञानम्
 B कल्पना
 C समञ्जनम्
 D प्रत्यक्षीकरणम्
21. अध्यापकः छात्रैः सह कथं व्यवहरेत् ?
 A मित्रवत्
 B आत्मवत्
 C अधिकारीवत्
 D तटस्थ इव
22. हण्टर् आयोगः कदा स्थापितः ?
 A 1937
 B 1882
 C 1917
 D 1948
23. कक्ष्यानायकीयपद्धतिः अत्र आसीत् -
 A वैदिकशिक्षायां गुरुकुले
 B बौद्धशिक्षायां मठेषु
 C मुस्लिम् शिक्षायां मदरसामध्ये
 D नक्वापि
24. पबज्जा संस्कारो नाम किम् ?
 A सन्यासदीक्षा
 B शिक्षासमाप्तेः संस्कारः
 C शिक्षाग्रहणसंस्कारः
 D विवाहसंस्कारः
25. वैदिकशिक्षानुसारं स्नातकः कः भवति ?
 A यः विद्याध्ययनं कृतवान्
 B यः वेदाध्ययनं कृतवान्
 C यः गङ्गास्नानात् परम् अध्ययनस्य आरम्भं कृतवान्
 D कोऽपि न

एवं क्रमेण पाठ्यक्रमानुगुणं 50 प्रश्नाः भवेयुः ।

R. S. S. S.
 16/3/23

आदर्शप्रश्नपत्रम्

अत्र प्रश्नपत्रस्य प्रारूपमात्रं प्रदत्तम् । प्रवेशपरीक्षायां भवद्भ्यः प्रदत्तात् पाठ्यक्रमात् एव प्रश्नाः भवेयुः ।

राष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयःतिरुपतिः

विद्यावारिधिः

प्रथमभागः – अनुसन्धानम् (शास्त्रम्)

अङ्काः - 50

प्रथमभागः- अनुसन्धानम्

1. संस्कृतभाषासाहित्यक्षेत्रे अनुसन्धानस्य का प्रमुखावश्यकता स्यात् ?
A प्राचीनभारतीयसंस्कृतेः सभ्यतायाश्च प्रतिष्ठा
B संस्कृतशास्त्राणां मौलिकज्ञानवितरणम्
C संस्कृतशास्त्राणां संरक्षणम्
D संस्कृतशास्त्राणां सामाजिकसमस्यानिवारणायोपयोगः
2. प्राचीनानुसन्धातृमुनिषु वागायुर्योगवेत्ता कः ?
A वराहमिहिरः
B ब्रह्मगुप्तः
C पतञ्जलिः
D कालिदासः
3. अधोलिखितेषु अनुसन्धानस्य प्रकृष्टं लक्षणं किं स्यात् ?
A अनुपलब्धवस्तुनां लोकलोचनगोचरीकरणम्
B समुपलब्धानां तथ्यानां नवीनरूपेण नूतनसिद्धान्तैः उपस्थापनम्
C समस्यायाः सिद्धान्तैस्सह निवारणम्
D एतत्सर्वम्
4. विषयनिर्वाचने समुचितसामग्र्यभावात् शोधः कीदृशः भवितुमर्हति
A सफलः
B असम्पूर्णः भ्रमात्मको वा
C विलक्षणः
D समाजोपयोगी
5. समीक्षकस्य हाल्- महोदयस्य मतानुसारेण मातृकाषु भ्रमाः कतिविधाः भवन्ति ?
A द्विविधाः
B त्रिविधाः
C चतुर्विधाः
D बहुविधाः
6. राष्ट्रस्य अतीतां घटनां, साहित्यं, संस्कृतिं वा समाश्रित्य नूतनतया क्रियमाणमनुसन्धानं केन नाम्ना परिचितम् ?
A क्रियात्मकमनुसन्धानम्
B ऐतिहासिकमनुसन्धानम्
C व्याख्यात्मकमनुसन्धानम्
D किमपि न

7. व्याख्यात्मकः शोधः कीदृशः भवति ?
 A विश्लेषणात्मकः B प्रयोगात्मकः
 C तुलनात्मकः D सम्पादनात्मकः
8. अनुसन्धाननिमित्तमिदमपेक्षितम् -
 A क्रमबद्धयोजनानिर्माणम् B मार्गदर्शनप्रदानम्
 C आर्थिकमायोजनम् D पुस्तकालये उपवेशनम्
9. राष्ट्रियपाण्डुलिपिसंस्थायाः ध्येयवाक्यं किम् ?
 A या विद्या सा विमुक्तये B तमसो मा ज्योतिर्गमय
 C विज्ञानमुपास्व D मातृका रक्षत
10. भारतस्य संस्कृतपत्रिकाः पत्रकाराश्च इति कीदृशम् अनुसन्धानं भवितुमर्हति ?
 A सर्वेक्षणम् B शास्त्रीयम्
 C तुलनात्मकम् D क्षेत्रीयम्
11. "Research is a careful, systematic and objective investigation conducted to obtain valid facts, draw conclusions and established principles regarding an identifiable problem in some field of knowledge." इति केन वैदेशिकेनोक्तम् ?
 A Clarke and Clarke B Clifford Woody
 C John W. Best D Martyn Shuttle Worth
12. पाठभेदादिसमीक्षा कदा क्रियते ?
 A मातृकासम्पादने B आलङ्कारिकपर्यालोचनायाम्
 C ग्रन्थकृदः व्यक्तित्वकृतित्वविचारे D दार्शनिकपरिशीलने
13. मातृकायाम् उल्लिखिता "ग्रहर्षिवियच्चन्द्राः" इति पङ्क्तिः कां संख्यां बोधयति ?
 A 1079 B 1879
 C 1179 D 6179
14. अनुसन्धाने विषयचयनसन्दर्भे किं न द्रष्टव्यम् ?
 A अनुसन्धातुः बोधनक्षमता B अनुसन्धातुः विषयं प्रति प्रीतिः
 C विषयं प्रति पाठकानामभिरुचिः D विषयं प्रति परेषां निन्दनम्
15. अन्तर्जाले अधोलिखितेषु किं Internet Searching Tool रूपेण नोपयुज्यते ?
 A Google B Yahoo
 C Bing D Whatsapp

16. महस्विनी” इति शोधपत्रिका कया संस्थया प्रकाश्यते ?
 A तिरुपतिस्थराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयेन
 B केन्द्रीयसंस्कृतिविश्वविद्यालयस्य राजीवगान्धिपरिसरेण
 C श्रीजगन्नाथसंस्कृतविश्वविद्यालयेन
 D सम्पूर्णानन्दसंस्कृतविश्वविद्यालयेन
17. अखिलभारतप्राच्यविद्यासम्मेलनं कया संस्थया क्रियते ?
 A केन्द्रमानवसंवलविकासमन्त्रालयेन
 B भण्डारकरप्राच्यविद्याऽनुसन्धानकेन्द्रेण
 C सम्पूर्णानन्दसंस्कृतविश्वविद्यालयेन
 D सिण्डिआ-प्राच्यविद्याकेन्द्रेण
18. “Oriental Research Institute (ORI) ” कुत्र वर्तते ?
 A केरले
 B ताज्जावूरे
 C मैशूरे
 D पुनेनगरे
19. भण्डारकरप्राच्यविद्यागवेषणाकेन्द्रात् प्रकाशितस्य महाभारतग्रन्थस्य सम्पादनायाम् अयं नास्ति ?
 A सूक्तङ्करः
 B वेल्वल्करः
 C दाण्डेकरः
 D पि.वि.काणे
20. National Manuscript Mission इति संस्थायाः प्रकाशनेषु एतन्नास्ति –
 A कृतिबोधः
 B समीक्षिका
 C तत्त्वबोधः
 D संस्कृतप्रतिभा
- एवं क्रमेण पाठ्यक्रमानुगुणं 50 प्रश्नाः भवेयुः ।

Russant
16/3/23

आदर्शप्रश्नपत्रम्

अत्र प्रश्नपत्रस्य प्रारूपमात्रं प्रदत्तम् । प्रवेशपरीक्षायां भवद्भ्यः प्रदत्तात् पाठ्यक्रमात् एव प्रश्नाः भवेयुः ।

राष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयःतिरुपतिः

विद्यावारिधिः

प्रथमभागः - शैक्षिकानुसन्धानम्

अङ्काः - 50

प्रथमभागः- शैक्षिकानुसन्धानम्

1. अनुसन्धानस्य कति प्रकाराः ?
A 1 B 2
C 3 D 4
2. क्रियानुसन्धानं नाम किम् ?
A अनुदैर्घ्यानसन्धानम् B अनुप्रयुक्तानुसन्धानम्
C सामाजिकोद्देश्यपूर्त्यर्थं क्रियमाणम् अनुसन्धानम् D तत्क्षणे समागतानां समाधानार्थं क्रियमाणम् अनुसन्धानं
3. प्राक्कल्पनानिर्माणस्य आधारः
A शोधोद्देश्यनि B दत्तांशसङ्ग्रहणम्
C शोधविधिः D दत्तांशविश्लेषणम्
4. नियन्त्रितसमूहस्य प्रयोगः अस्मिन् शोधविधौ क्रियते -
A ऐतिहासिकविधौ B वर्णनात्मकविधौ
C प्रयोगात्मकविधौ D सर्वेक्षणात्मकविधौ
5. शैक्षिकानुसन्धानस्य प्रधानम् उद्देश्यम् किम् ?
A नूतनज्ञानप्राप्ति B सामाजिकं योगदानम्
C उपाधि प्राप्तिः D उद्योगप्राप्तिः
6. ऐतिहासिकविधिना इदम् ज्ञायते -
A भूतकालीनघटनाः B वर्तमानकालीनघटनाः
C भविष्यकालीनघटनाः D संभाव्यघटनाः
7. अनेन विधिना कार्यकारणयोः सम्बन्धम् अध्येतुं शक्यते।
A सहसम्बन्धविधिना B तुलनात्मकविधिना
C वर्णनात्मकविधिना D प्रायोगिकविधिना

R. S. S. S.
16/3/23

8. अयं चरः स्वतन्त्रचरस्योपरि आधारितः भवति -
 A खण्डितचरः B परतन्त्रचरः
 C बाह्यचरः D गुणात्मकचरः
9. ग्रन्थाः अभिलेखाश्च अस्मिन् अनुसन्धाने प्राथमिस्रोतांसि भवन्ति-
 A उपचारात्मकानुसन्धाने B प्रयोगात्मकानुसन्धाने
 C ऐतिहासिकानुसन्धाने D व्यक्तिवृत्ताध्ययने
10. शोधसमस्यायाः परिष्कारे अयं सफलः भवति यः -----
 A परिश्रमं करोति B स्नातकोत्तरस्तरे उत्तमाङ्कान् प्राप्नोति
 C अधिकं धनव्ययं कर्तुं शक्नोति D चिन्तने, हेतुनिरूपणे समर्थः
11. संस्कृतक्षेत्रे छात्राध्यापकैः अनुभूयमानसमस्यानाम् अध्ययनार्थमुपयुक्तः विधिः -
 A वर्णनात्मकम् B सर्वेक्षणम्
 C ऐतिहासिकम् D निरीक्षणम्
12. उत्तमशोधोपकरणस्य लक्षणमिदम् -
 A वैधता B विश्वसनीयता
 C उपयोगिता D उपर्युक्तत्रयमपि
13. विश्वसनीयता परीक्षणाय उपयुक्तमिदम्-
 A परीक्षण - पुनः परीक्षणम् B T - परीक्षणम्
 C प्राक् परीक्षणम् D अनन्तरपरीक्षणम्
14. शोधोपकरणस्य प्रामाणिकता अस्याः परीक्षणेन ज्ञायते -
 A वैधताया B विश्वसनीयतायाः
 C उपयोगितायाः D उपर्युक्तानां सर्वासाम् अपि
15. कस्याः प्रश्नावल्याः प्रश्नानाम् उत्तराणि प्रदत्तविकल्पेभ्यः एव चेतव्यानि-
 A असंरचिताप्रश्नावल्याः B मिश्रिताप्रश्नावल्याः
 C प्रतिबद्धाप्रश्नावल्याः D चित्रमयीप्रश्नावल्याः
16. माध्यमिकस्तरीयच्छात्राणामभिरुचिः” इति अध्ययनार्थमुपयुक्तम् उपकरणम् -
 A प्रश्नावली B अनुसूची
 C रुचि आविष्कारिका D साक्षात्कारः
17. व्यक्तेः मानसिकसामर्थ्यम् अध्ययनार्थमुपयुक्तम् उपकरणम् -
 A साक्षात्कारः B निर्धारणमापनी
 C निरीक्षणम् D मनोवैज्ञानिकपरीक्षणानि

Rev. Dr. R. V. Rao
16/3/23

18. सामाजिक सम्बन्धानां मापनार्थमुपयुक्तम् उपकरणम् –
- A समाजमिति: B अनुसूची
C प्रश्नावली D निरीक्षणम्
19. कस्यां प्रश्नावल्यां चित्राणि भवन्ति ?
- A असंरचिताप्रश्नावल्यां B प्रतिबद्धाप्रश्नावल्यां
C मिश्रिताप्रश्नावल्यां D चित्रमयीप्रश्नावल्यां
20. $K = N/n$ इति सूत्रमनुसृत्य अस्य चयनं क्रियते
- A समूहन्यादर्शः B सामान्यन्यादर्शः
C क्रमबद्धन्यादर्शः D स्थरीकृतन्यादर्शः
21. जनसंख्यातः दत्तांशसङ्ग्रहणम् अस्मिन् अध्ययने क्रियते
- A न्यादर्शस्य अध्ययने B जनसंख्यायाः अध्ययने
C व्यक्तिवृत्ताध्ययने D सहसम्बन्धाध्ययने
22. माध्यमिकस्तरीयच्छात्राणाम् उच्चारणकौशलविकासे श्रव्योपकरणप्रभावस्य अध्ययनार्थम् अपेक्षितः न्यादर्शः
- A सामान्ययादृच्छिकन्यादर्शः B क्रमबद्धयादृच्छिकन्यादर्शः
C स्तरीकृतयादृच्छिकन्यादर्शः D सोद्देश्यन्यादर्शः
- 5
23. सोद्देश्यन्यादर्शचयनप्रविधिः अत्र अन्तर्भवति
- A सम्भाव्यन्यादर्शचयनप्रविधौ B असम्भाव्यन्यादर्शचयनप्रविधौ
C सम्भाव्ये असम्भाव्ये अपि D कुत्रापि न
24. अस्मिन् न्यादर्शे अनुसन्धाता स्वयमेव व्यक्तीनां चयनं करोति
- A सामान्ययादृच्छिकन्यादर्शः B क्रमबद्धयादृच्छिकन्यादर्शः
C स्तरीकृतयादृच्छिकन्यादर्शः D सोद्देश्यन्यादर्शः

एवं क्रमेण पाठ्यक्रमानुगुणं 50 प्रश्नाः भवेयुः ।

Revised
16/3/23

पाठ्यक्रमः (Syllabus)

राष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः, तिरुपति:

विद्यावारिधिप्रवेशपरीक्षायाः पाठ्यक्रमः

बहुविकल्पात्मकाः प्रश्नाः (MCQ) - 50

पूर्णाङ्काः - 50

विषयः - अनुसन्धानम् (Research Methodology For Shastras)

पाठ्यक्रमः Common for All Shastras)

I. अनुसन्धान (Research) पदव्याख्यानम्

- 1) Research पदेनसमानार्थकानाम् “अनुसन्धानम्”, “गवेषणम्”, “संशोधनम्”, “परिशोधनम्”
- 2) संस्कृतवाङ्मयेअनुसन्धानस्यप्राचीनता, उदाहरणानि च ।
- 3) संस्कृतवाङ्मयेअनुसन्धानस्यआवश्यकतातत्प्रयोजनञ्च ।

अनुसन्धानस्यस्वरूपम्, सीमा च

1. अनुसन्धानस्यस्वरूपम् । 2. अनुसन्धानसोपानानि ।

3. संस्कृतवाङ्मयेअनुसन्धानस्यसीमा ।

अ) वैदिक-लौकिक-दर्शनवाङ्मयम् । इ) मातृकाभ्यःपाठसमीक्षात्मकसम्पादनम् ।

आ) ग्रन्थानांसमीक्षात्मकमध्ययनम् । ई) संस्कृतविदुषांव्यक्तित्वंकृतित्वञ्च ।

II. अनुसन्धानविषयचयनेअवधेयाःअंशाः

1. अ) अभिरुचिः आ) योग्यता इ) विषयस्यप्राधान्यम् ई) सामग्रीणामुपलब्धिः
उ) स्पष्टत्वम् ऊ) अध्ययनयोग्यत्वम् ऋ) समाधानयोग्यत्वम्इत्यादयः ।

2. अनुसन्धानविषयचयनप्रक्रिया ।

Research
16/12/23

III. a) सामग्रीसङ्कलनम्, तत्स्रोतांसि

- 1) प्राथमिकस्रोतांसि – मूलग्रन्थाः, व्याख्याः, पुरातत्त्वाधारः, शिलाशासनानि, शासकीयानिअभिलेखानि च ।
- 2) आनुषङ्गिकस्रोतांसि – साहित्येतिहासः, ग्रन्थसूची, शोधपत्रिकाः, कोशाः, लेखनानि च ।
- 3) आधुनिकोपकरणानि – अन्तर्जालम्, जालस्थानानि, ई-शोधपत्रिकाः, ई-कोशाः ।
- 4) ग्रन्थालयः, ग्रन्थालयप्राप्यप्रयोजनानि ।

b) सम्बद्धसाहित्यस्यअध्ययनम्

IV. अनुसन्धानप्रकाराः

- 1) सर्वेक्षणम् ।
- 2) शास्त्रीयम् ।
- 3) तुलनात्मकम् ।
- 4) समस्यामूलकम् ।
- 5) क्षेत्रीयम् ।
- 6) विमर्शात्मकम्अध्ययनम् ।
- 7) वर्णनात्मकंव्याख्यानात्मकञ्चअध्ययनम् ।

**V. a) भारतेविद्यमानाःप्रसिद्धाःप्राच्यपरिशोधनसंस्थाः (Oriental Research Institutes)
तासांकार्यप्रणाली च ।**

b) राष्ट्रियपाण्डुलिपिमिशन (National Manuscript Mission)

Rinesth
16/3/23

पाठ्यक्रमः (Syllabus)

राष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः, तिरुपतिः

विद्यावारिधिप्रवेशपरीक्षायाः पाठ्यक्रमः

बहुविकल्पात्मकाः प्रश्नाः (MCQ) - 50

पूर्णाङ्काः - 50

विषयः - शैक्षिकानुसन्धानम् (Educational Research Methodology)

पाठ्यक्रमः (Only for Education)

1. अनुसन्धानपद्धतयः - ऐतिहासिकविधिः, वर्णनात्मकविधयः, प्रयोगात्मकविधिः
2. सम्बद्धसाहित्याध्यायनस्य महत्त्वम्, उपयोगिता, लाभाः
3. न्यादर्शचयनप्रविधयः
 - a) सामान्ययादृच्छिकन्यादर्शः
 - b) क्रमबद्धयादृच्छिकन्यादर्शः
 - c) स्तरीकृतयादृच्छिकन्यादर्शः
 - d) सोद्देश्ययादृच्छिकन्यादर्शः
4. अनुसन्धानोपकरणानि
 - a) प्रश्नावलिः
 - b) साक्षात्कारः
 - c) अभिवृत्तिमापनी
 - d) मनोवैज्ञानिकपरीक्षणानि
5. शिक्षायामनुसन्धानक्षेत्राणि
 - a) भाषाशिक्षणक्षेत्रम्
 - b) अध्यापकसमस्याः
 - c) छात्रसमस्याः
 - d) अध्यापकशिक्षासमस्याः

R. S. S. S.
16/3/23